

ପାତାମ୍

คำนำ

หนังสือไตรรัตน์เป็นหนังสือรวบรวมประวัติและคำสอนของหลวงปู่ดู่ พرحمปัญญ วัดสะแก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งคุณเมฆ พฤพิพัฒน์ไพศาล และคณะศิษย์ของหลวงปู่ได้ร่วมกันจัดทำขึ้น เล่มแรกได้พิมพ์ตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๓๐ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่หลวงปู่ยังมีชีวิตอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องบูชาพระคุณของครูอาจารย์ที่ได้เมตตา มอบธรรมะให้แก่ลูกศิษย์ หวังให้ลูกศิษย์สำนึกในคำสอนที่ท่านได้แสดง ไว้ และจะเป็นคุณประโยชน์แก่ท่านผู้ฝรั้นในธรรมะทั้งหลาย

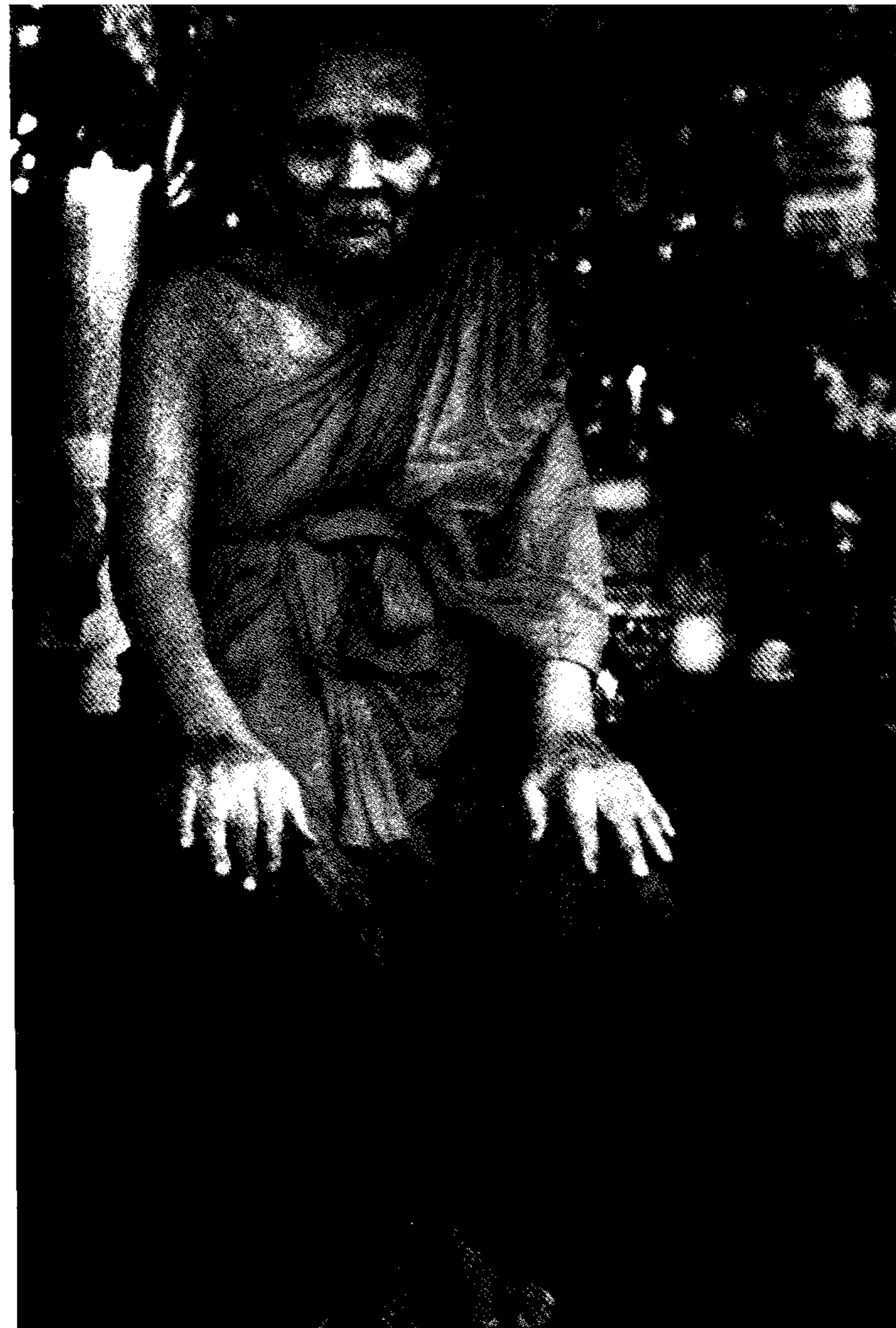
หนังสือไตรรัตน์ได้จัดพิมพ์มาแล้ว ๒ ครั้ง บัดนี้คณะศิษย์ ของหลวงปู่ดู่ พرحمปัญญ มีความเห็นว่า ยังมีผู้สนใจในธรรมะ ของหลวงปู่อีกมากที่ยังไม่มีโอกาสได้อ่านหนังสือเล่มนี้ จึงได้ จัดพิมพ์ขึ้นมาอีกครั้งเป็นจำนวน ๖,๐๐๐ เล่ม เพื่อหวังให้ คำสอนของหลวงปู่ยังคงอยู่ในจิตใจของผู้ที่ศรัทธาในพระพุทธ- ศาสนาสืบไป

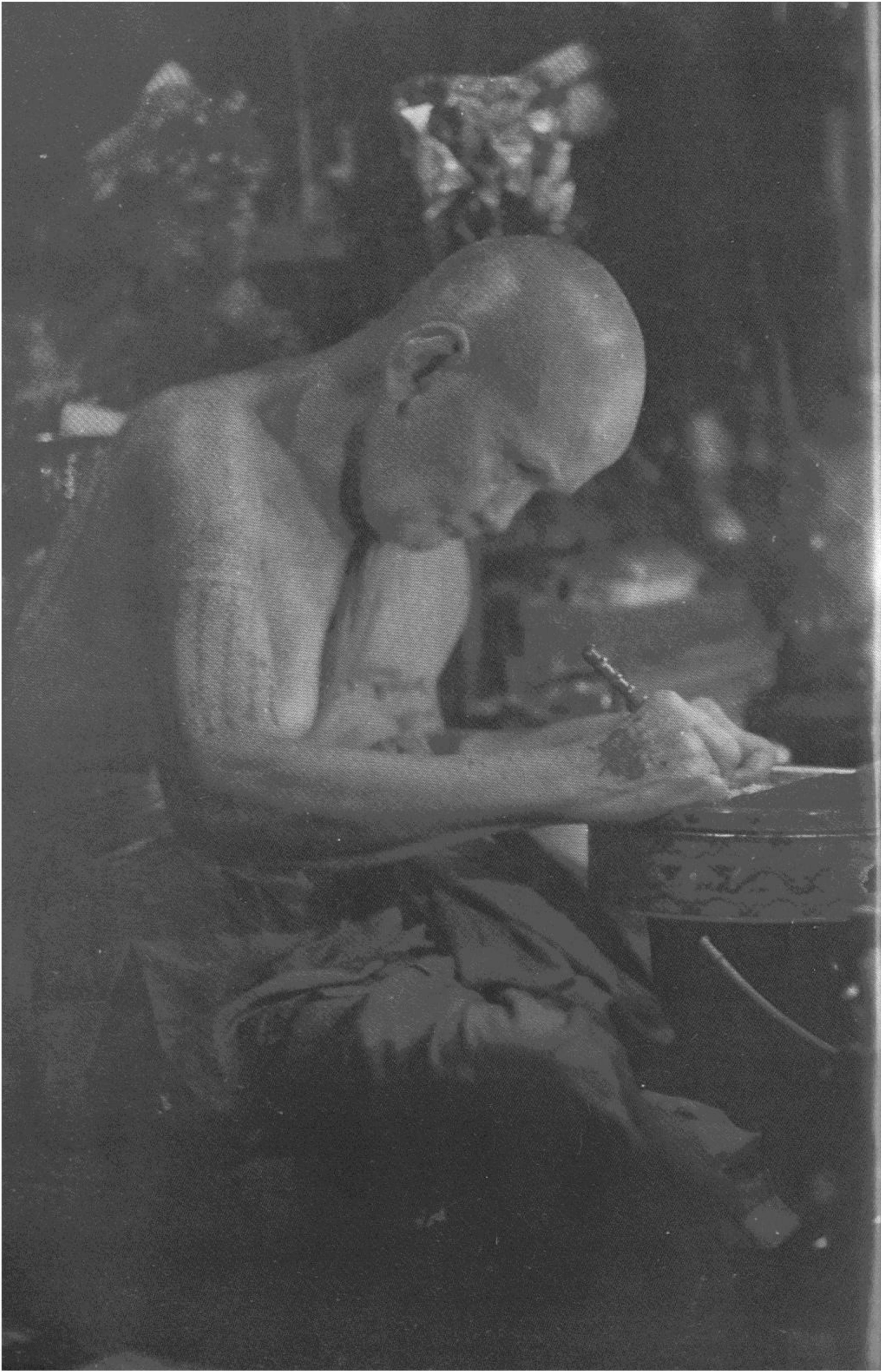
หวังว่าท่านที่ได้รับหนังสือเล่มนี้ไปแล้ว จะเห็นคุณค่าของธรรมะ จากพระสงฆ์ผู้เป็นแก้วแท้แห่งพระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้เป็นของสูง จึงไม่ควรวางไว้ในที่ต่ำ หากท่านได้มี ความประสงค์จะเก็บไว้ควรจะมอบให้แก่ผู้อื่นเป็นธรรมทาน สำหรับ ท่านที่ศรัทธาและปฏิบัติตามคำสอนของหลวงปู่ านิสঙ্গ์แห่งบุญ ย้อมบังเกิดขึ้นในจิตให้ก้าวพ้นทุกข์ในอนาคต

คณะศิษยานุศิษย์

หลวงปู่กวด วัดช้างให้

ปฏิบัติสมารธภานา

นั่งขัดสมาธิ ขางขาทับขาซ้าย มือขวาทำพระวังบนมือซ้าย
ให้นิ้วนหัวแม่มีอหงกสองครั้งบนหน้าตักพอสบายน่าปั๊บภายในให้ตรง
ตั้งกระดิ่นให้มัน กำหนดครุฑบริกรรมภานาไว้ระหว่างคิวทั้งสอง แล้ว
ตั้งใจภานาคต้าไตรสรณาคมณ์ ดังนี้

พุทธั สะระณั ศักจามิ

ธรรมั สะระณั ศักจามิ

สังฆั สะระณั ศักจามิ

ภานาดังนี้เรียบไปจนกว่าจะเลิก ก่อนทำควรอธิษฐานให้
พระคุณครองตัวเราเสมอ เมื่อภานาเลิกแล้วให้แผ่เมตตาและตั้งจิต
อุทิศส่วนกุศลให้แก่คุณมารดา บิดาครูอาจารย์ และสรรพสัตว์ทั้งหลาย

ข้อแนะนำสำหรับการปฏิบัติสมารธภานา

การกล่าวคำภานาพระคต้าไตรสรณาคมณ์นั้น ให้มีความ
รู้สึกเหมือนกับเราตั้งใจอ่านหนังสืออยู่ในใจให้จิตเป็นผู้กล่าวคำภานา
รับทราบและยินดีในองค์พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ที่เกิด
ขึ้นที่จิต ดังนี้

เมื่อออกจากสมารธภานาแล้วให้เพียรตั้งใจรักษาศีลห้าให้มัน
เมืองต้นของการปฏิบัติอย่างง่ายๆ ให้ค่อยระวังรักษาองค์พระที่เกิด
ขึ้นที่จิต ทำให้จิตให้เป็นกุศลออยู่เสมอ มีสติอยู่ในทุกอิริยาบถ ไม่ว่า
จะนั่ง ยืน เดิน นอน การปฏิบัติภานาของท่านก็จะเจริญก้าวหน้า
สมดังที่ตั้งใจ

อนุโมทนาวั่นภาคاث

ขดา วาริษา ปูรา ปริปูเรนุติ สาคร

เอวเมว ชิติ ทินุน เปตาน อุปกุปติ

อิจฉิต ปตุกิต ตุมห ชิปุปema สมิฐุมตุ

สพุเพ ปูเรนุต สงกุปุปา

อนุโห ปณุณรโส ยดา มณิ โซติรโส ยดา

หัวน้ำที่เต็ม ย่องยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์ได้ชนิด
หานที่ท่านอุทิศให้แล้วในโลกนี้ ย่องสำเร็จปะโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้
ไปแล้วจนนั้น

ขออภัยสุดที่ท่านประทานแล้ว ตั้งใจแล้ว จงสำเร็จโดยฉบับพลัน

ขอความดีไว้ทั้งปวงจงเต็มที่

เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ เมื่อันแก้วมณีอันสว่างใส่ ควรยินดี

๔๙

เตสัง ทีมายุก้า มหาเตชา มหาปัญญา
มหาโภคा มหายะสา มหาลาภา
ปัญจวิสติ ภะยัณุจะ ทะวัดติงสะ^๑
โสพสะ อันตรายัณุจะ ตี ติ

ชยะสิทธิ ธนัง ลากัง ไสตติ
ภาคยัง สุขัง พະลัง ศรี
อายุ จะ วันโนء จะ โภคัง^๒
วุฑฒิ จะ ยสวາ สตวัสสา
จะ อายุ จะ ชีวสิทธิ ภะวันตุ เด
พุทธัง สิทธิ ธัมมัง สิทธิ
สัมมัง สิทธิ สัพพะ สิทธิ
ภะวันตุ เด

(บทสวดให้พรและประสิทธิพระ ที่หลวงพ่อใช้เป็นประจำ)

หลักการปฏิบัติธรรมสำนักวัดสะแก

จุดธูปบูชาพระ

นะโมตัสสะ ภะគะວะໂດ อະระහะໂດ สัมมา สัมพุทธิสสะ (๓ ครั้ง)
พุทธัง ชีวิตัง เม บูเชมิ
ธัมมัง ชีวิตัง เม บูเชมิ
สัมมัง ชีวิตัง เม บูเชมิ
ช้าพเจ้า บูชาพระพุทธเจ้า ด้วยชีวิต
ช้าพเจ้า บูชาพระธรรมเจ้า ด้วยชีวิต
ช้าพเจ้า บูชาพระสงฆ์เจ้า ด้วยชีวิต
พุทธังวันทามิ (กราบ), ธัมมังวันทามิ (กราบ), สัมมังวันทามิ (กราบ)
อุปัชฌาย์อาจารย์คุณวันทามิ (กราบ),
(ผู้หญิงว่า อาจารย์คุณวันทามิ)
มาตาปิตุคุณวันทามิ (กราบ), พระไตรสิกขาคุณวันทามิ (กราบ)

สมานศิล

นะโมตัสสะ ภะគะວะໂດ อະระහะໂດ สัมมา สัมพุทธิสสะ (๓ ครั้ง)
พุทธังสะระณัง ค็ຈҹາມີ
ธัมมังสะระณัง ค็ຈҹາມີ
สัมมังสะระณัง ค็ຈҹາມີ
ทุติย়ম্পি พุทธัง สะระณং কুজছামি
ทৃতীয়ম্পি ধামং সকলের কুজছামি
থৃতীয়ম্পি সংমং সকলের কুজছামি
তত্ত্বিয়ম্পি পুতুলং সকলের কুজছামি
তত্ত্বিয়ম্পি ধামং সকলের কুজছামি
তত্ত্বিয়ম্পি সংমং সকলের কুজছামি

ปานาติปตา เวระມະณี สิกขา ปะทัง สมາธิยาม
อะหินนาหานา เวระມະณี สิกขา ปะทัง สมາธิยาม
กามเมสุมิจจาจารา เวระມະณี สิกขา ปะทัง สมາธิยาม
มุสavaหา เวระມະณี สิกขา ปะทัง สมາธิยาม
สุราเมระยะมัณะ ปะมา หัดถana เวระມະณี สิกขา ปะทัง สมາธิยาม
อิมานิ ปัญจ สิกขา ปะทานิ สมາธิยาม (๓ ครั้ง)

สีเลนະ สุคະติงยันติ สีเลนະ ไกคະສົມປະຫາ
สีเลนະ นີພຸติงยันติ ຕໍສສະມາ ສීລංචිට ກະເຍ

คำอราชนาพระ

กำพระໄກນີອ ພນມີອ ຕັ້ງນະໂມ..... (๓ ครั้ง) ແລ້ວວ່າ

ພຸທັນ ອາຮະນັກະໂຣມ
ຮັມມັງ ອາຮະນັກະໂຣມ
ສັ່ນໝັງ ອາຮະນັກະໂຣມ

ຮລຶກຄິ່ງຫລວງພ່ອປູ້ທວດ ວ່າຄາດາ

ນະໂມ ໂພືສັດໃຕ ອາຄັນຕິມາຍະ ອິຕິກະຄະວາ (๓ ครั้ง)

ຮລຶກຄິ່ງຫລວງປູ້ ວ່າຄາດາ

ນະໂມ ພຣນມັງໂຢ (๓ ครั้ง)

ສຽທ້າ ອານັງ ອນຸມົມາມີ (๓ ครั้ง)

ຮລຶກຄິ່ງຫລວງພ່ອເກະມ ເຂມະໂກ ວ່າຄາດາ

ໂອກະສະ ໂອກະສະ ອາຈາຣີຍ ເມນາໂຕ ພັນເຕໂහດຸ

ມາຍະ ຄະມາເຍມະໂກ ຩັກຊູ ເມນາໂຕ ພັນເຕໂහດຸ (๓ ครั้ง)

บทແຜ່ເມຕຕາອຸທິສສ່ວນກຸສລ

ພຸທັນ ອະນັນຕັ້ງ ຮັມມັງ ຈັກວ້າທັງ ສັ່ນໝັງ ນີພພານະ ປັຈຈະໂຍໂຫດ
(ຜລບຸງຂອງຂ້າພເຈົ້າທີ່ໄດ້ທຳມາແລ້ວໃນອົດິຕ ປັຈຈຸບັນ ແລະອນາຄຕ
ຂອປົງສຽບສ້ຕົວທັ້ງໜ່າຍທີ່ເວີຍນວ່າຍ ດາຍ ເກີດໃນສັ່ງສາງວົງ
ຈະມີສ່ວນໄດ້ຮັບແໜ່ງບຸງຂອງຂ້າພເຈົ້າທັ້ງສິນນີ້ເຫຼຸນ.)

คำขอขอมาໂທພຣະຮັດນຕັຍ

ໂຍໂໂໂສ ໂມະຈິຕເຕ ນະ ພຸທັນສສມີງ ປາປະກະໂຕ ມະຍາ ຂະມະ ດະ
ເມ ກະຕັ້ງໂທສັງ ສັ່ພພະປາປັ້ງ ວິນັສສັນຕຸ

ໂຍໂໂໂສ ໂມະຈິຕເຕ ນະ ຮັມມັສສມີງ ປາປະກະໂຕ ມະຍາ ຂະມະ ດະ
ເມ ກະຕັ້ງໂທສັງ ສັ່ພພະປາປັ້ງ ວິນັສສັນຕຸ

ໂຍໂໂໂສ ໂມະຈິຕເຕ ນະ ສັ່ນໝັງສສມີງ ປາປະກະໂຕ ມະຍາ ຂະມະ ດະ
ເມ ກະຕັ້ງໂທສັງ ສັ່ພພະປາປັ້ງ ວິນັສສັນຕຸ

คำປົງລູານຕົນກ່ອນທຳສາມີ

ຂ້າພເຈົ້າຂອບປົງລູານຕົນຫ່ວຍເຫຼືອໃນກິຈການທີ່ຈະພຶກເກີດໃນ
ໜູ້ຄົນະທຸກກຣນີ ແລະຂອມອບຕ້າເປັນລູກຫລວງພ່ອປູ້ທວດ ແຫັງນ
ນ້ຳທະເລື່ອດີ ຂອໃຫ້ຫລວງພ່ອປູ້ທວດເປັນຜູ້ນໍາ ເປັນຜູ້ອຸປະກະໄນກາຮ
ປົງປົດໂຮມທັ້ງປົງນັບແຕ່ບັດນີ້ເປັນຕົ້ນໄປນີພພານະ ປັຈຈະໂຍໂຫດຸ

คำภารนา

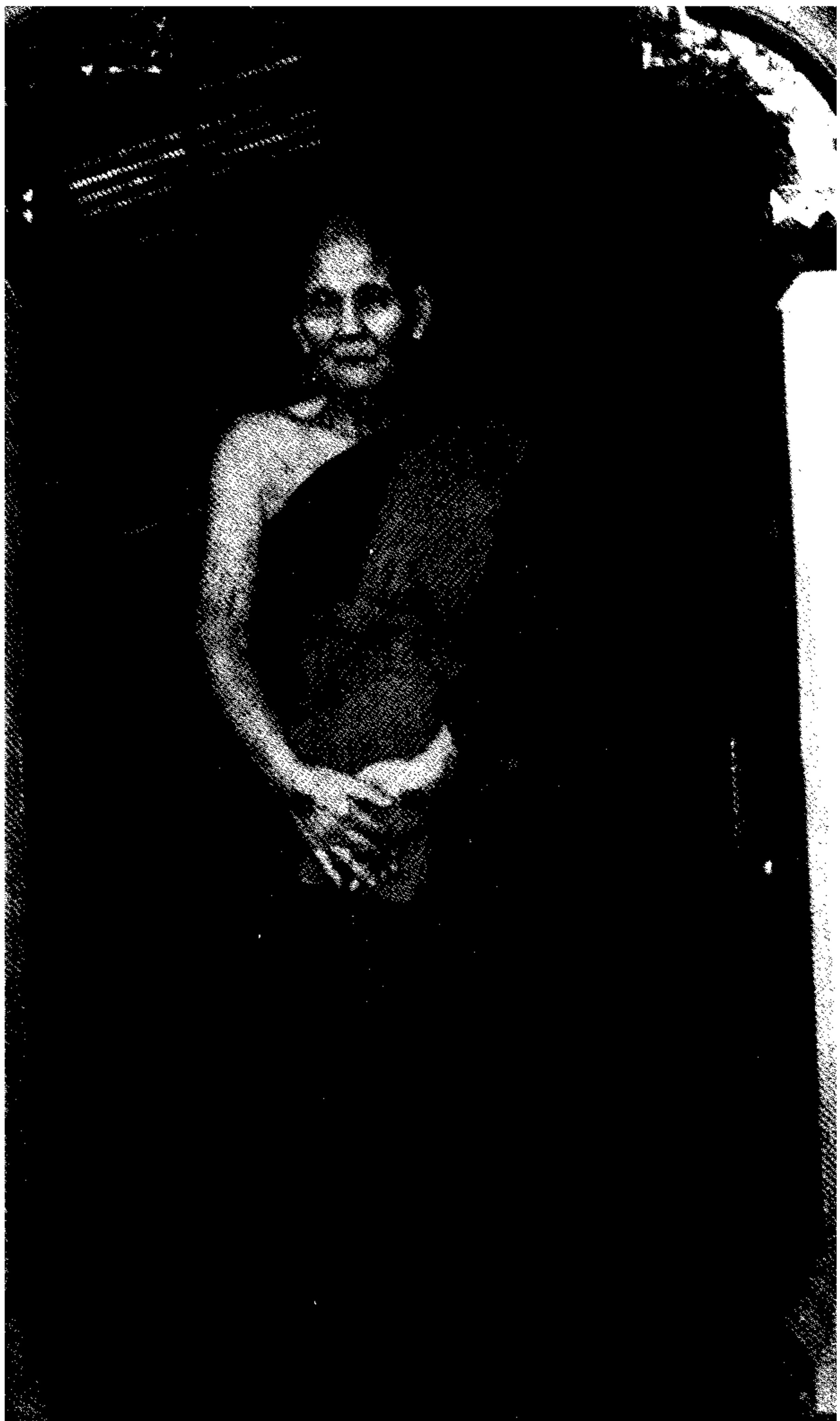
หลักในการนั่งสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวากำพระไไว้
วางมือขวาไว้บนมือซ้าย กำหนดจิตไว้ที่หน้าผาก แล้วภารนา
ไตรสรณาคม ดังนี้

พุทธิัง สະระณัง ค็जฉามิ

ธัมมัง สະระณัง ค็�ฉามิ

สังฆัง สະระณัง ค็जฉามิ

ภารนาเรื่อยไปจนกว่าจะเลิก ก่อนทำการอธิษฐานให้
หลวงพ่อปูทวดคุ้มครองตัวเราเสมอ เมื่อเลิกภารนาแล้ว ตรวจน้ำ
แผ่นส่วนกุศลให้แก่คู่ - อาจารย์, มาตรา - บิดา และสรรพสัตว์ทั้งหลาย.

หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจีด

สมเด็จเจ้าพะโคะหรือหลวงพ่อทวด เป็นที่รู้จักของชาวไทยทุกภูมิภาคในฐานะพระศักดิ์สิทธิ์ที่มีอิทธิปาฏิหาริย์และอภิญญาแก่กล้าจนได้สมญาว่า “หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด” ประวัติอันพิสดารของท่านมีเล่าสืบกันมาไม่รู้จบสิ้น ยังนานวันก็ยังขึ้นชื่อและขยายวงกว้างออกไปกล้ายเป็นความเชื่อความศรัทธาอย่างฝังใจ

หลวงพ่อทวดเป็นบุคคลที่มีตัวตนจริงๆ เรื่องราวต่อไปนี้ผู้เขียนได้รวบรวมจากหนังสืออ้างอิงหลายเล่มทั้งที่เป็นตำนานหลักฐานทางประวัติศาสตร์ หนังสือและเอกสารต่างๆ พอจะให้ท่านผู้อ่านได้ทราบว่า หลวงพ่อทวดคือใคร เกิดในสมัยใดและได้สร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและพระศาสนาไว้อย่างไรบ้าง เพื่อเป็นคติเตือนใจแก่อนุชนรุ่นหลังสืบไป

หากอัศจรรย์

เมื่อประมาณสี่ร้อยปีที่ผ่านมาในตอนปลายรัชสมัยของพระมหามารมราชากแห่งกรุงศรีอยุธยา ณ หมู่บ้านสวนจันทร์ ตำบลชุมพล เมืองจะทิ้งพระ ตรงกับวันคุกร์ เดือนสี ปีมะโรง พุทธศักราช ๒๑๙๕ ได้มีทารกเพศชายผู้หนึ่งถือกำเนิดจากครรภ์ครัวเล็กๆ ฐานะยากจน แฉ้นแค้น แต่เมื่อวันเป็นกุศล ขอบทำบุญสุนทานยืนด้วยมือในศีลธรรม อันดี ปราศจากการเบิดเบี่ยนมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย

ทารกน้อยผู้นี้มีนามว่า “ปู” เป็นบุตรของนายหู นางจันทร์ ในขณะเยาววัย ทารกผู้นี้นั้นยังความอัศจรรย์ให้แก่บิดามารดา

ตลอดจนญาติพี่น้องทั้งหลาย ด้วยอยู่มารวันหนึ่งมีจุดระบบของสลาตัว ในญี่ปุ่นมาขัดพันอยู่รอบเปลลที่ทางกัน้อยอนอนหลับอยู่ และญี่ปุ่นตัวนั้นไม่ยอมให้ครรเข้ามาใกล้เปลลที่ทางกัน้อยอนอยุ่เลย

จึงกระทั้งบิดามารดาของเด็กเกิดความสงสัยว่า พญางตัวนั้นน่าจะเป็นเหพยด้าเปลลงมาเพื่อให้เห็นเป็นอัศจรรย์ในการมีของลูกเราเป็นแน่แท้ จึงรีบนาข้าวตอกอกไม้และถูปเทียนมานุญา สักการะ ญี่ปุ่นจึงค้ายาคำตัวออกจากการเปลลงน้อย เลือยหายไป

ต่อมาเมื่อพญางตัวจากไปแล้ว บิดามารดาหั้งญาติต่างพากันมาที่เปลด้วยความห่วงใยทาง ก็ปรากฏว่าเด็กชายญี่ปุ่นคงนอนหลับอยู่เป็นปกติ แต่เหนือทรวงอกของทางกกลับมีดวงแก้วดวงหนึ่ง มีแสงรุ่งเรืองเป็นรัศมีหลากระดี ด้านหลัง นางจันทร์จึงเก็บรักษาไว้ นับแต่บัดนั้นฐานะความเป็นอยู่การทำมาหากินก็จำเริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ อยู่สุขสบายตลอดมา

สามีราม

เมื่อกาลล่วงนานนานเด็กชายญี่ปุ่นได้เจิดขึบ บิดาได้นำไปฝึกสมภารจวง วัดกุฎีหลวง (วัดดีหลวง) เพื่อให้เล่าเรียนหนังสือเด็กชายญี่ปุ่นความเฉลี่ยวฉลาดมาก สามารถเรียนหนังสือขอมและไทยได้อย่างรวดเร็ว ครั้นอายุได้ ๑๕ ปี ก็บรรพชาเป็นสามเณรและบิดาได้มอบแก้ววิเศษไว้เป็นของประจำตัว ต่อมานามเเนรญี่ปุ่นได้ไปศึกษาต่อ กับสมเด็จพระชินเสน ที่วัดสีหยัง (สีคุยัง) ครั้นอายุครบอุปสมบทจึงได้เดินทางไปศึกษาต่อที่นครศรีธรรมราช ณ สำนักพระมหาเถรปิยทัศสี ได้ทำการอุปสมบทมีฉายาว่า “ราโม ဓมุมิก” แต่คนทั่วไปเรียกท่านว่า “เจ้าสามีราม” หรือ “เจ้าสามีโน”

เจ้าสามีรามได้ศึกษาอยู่ที่วัดท่าแพ วัดสีมาเมือง และวัดอื่นๆ

อีกหกdayวัด เมื่อเห็นว่าการศึกษาที่นครศรีธรรมราชเพียงพอแล้ว จึงขอโดยสารเรือสำเภาเดินทางไปกรุงศรีอยุธยา ขณะเดินทางถึงเมืองชุมพร เกิดคลื่นทะเลปั่นป่วน เรือไม่สามารถแล่นฝ่าคลื่นลมไปได้ต้องหอดสมอยู่ถึงเจ็ดวัน ทำให้เสบียงอาหารและน้ำหมดบรรดาลูกเรือตั้งข้อสงสัยว่าการที่เกิดเหตุอาเพศในครั้งนี้ เพราะเจ้าสามีราม จึงตกลงใจให้ส่งเจ้าสามีรามขึ้นเกาและได้นิมนต์ให้เจ้าสามีรามลงเรือมาด ขณะที่นั่งอยู่ในเรือมาดนั้น ท่านได้ห้อยเท้าแข่นไปในทะเลกับงอกเกิดอัศจรรย์น้ำทะเลบริเวณนั้นเป็นประกายแวงวาวโฉดซึ่งว่าง เจ้าสามีรามจึงบอกให้ลูกเรือตักน้ำขึ้นมาดื่มก็รู้สึกว่าเป็นน้ำจีด จึงช่วยกันตักไวนจนเพียงพอ นายสำเภาจึงนิมนต์ให้ท่านขึ้นสำเภาอีก และตั้งแต่นั้นมาเจ้าสามีรามก็เป็นชีตันหรืออาจารย์สืบมา

เมื่อถึงกรุงศรีอยุธยา ก็ได้ไปพำนักอยู่ที่วัดแค ศึกษาธรรมะที่วัดกุฎีหลวง ต่อมาก็ได้ไปพำนักอยู่ที่วัดของสมเด็จพระสังฆราช ได้ศึกษาธรรมะและภาษาบาลี ณ ที่นั้นจนเชี่ยวชาญจึงทูลลาสมเด็จพระสังฆราชไปจำพรรษาที่วัดราชานุวารส เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๑๗๙ ทรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระเอกาทศรถ

รับด้วยปัญญา

...กราทั้งวันหนึ่งถึงกาลเวลาที่ชื่อเสียงของหลวงพ่อทวดหรือเจ้าสามีรามจะระปือลือลั่นไปทั่วกรุงสยาม จึงได้มีเหตุพิสดารอุบัติขึ้นในรัชสมัยของพระเอกาทศรถ กล่าวคือ

สมัยนั้นพระเจ้าวังภูมิคามินี แห่งประเทศไทย ซึ่งเคยเป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรแหลมทองทางภาคใต้ คิดแก้มือด้วยการทำพนัณแปลดรัมมะ และต้องการจะแผ่พระบรมเดชานุภาพมาทางแหลมทอง คราวจะได้กรุงศรีอยุธยาเป็นประเทศราช แต่พระองค์

ไม่ปรากฏน่าจะให้เกิดศึกสงครามเสียชีวิตแก่ประชาชนทั้งสองฝ่าย จึงทรงวางแผนการเมืองด้วยสันติวิธี คิดหาทางรับรัดเอากรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองขึ้นด้วยสติปัญญาเป็นสำคัญ

เมื่อคิดได้ดังนั้น พระเจ้ากรุงลังกาจึงมีพระบรมราชโองการสั่งให้พนักงานท้องพระคลังเบิกจ่ายทองคำบริสุทธิ์ แล้วให้ซ่างทองประจำราชสำนักไปปลดทองคำเหล่านั้นให้เป็นตัวอักษรบาลีเล็กเท่าใบมะขาม ตามพระอภิธรรมทั้งเจ็ดคัมภีร์ จำนวน ๘๔,๐๐๐ ตัว จากนั้นก็ทรงรับสั่งให้พราหมณ์ผู้เมืองมีฐานะเที่ยบเท่าปูโรหิตจำนวนเจ็ดท่านคุณเรือสำเภาเจิดลำบรรทุกเสื้อผ้าแพรพรรณและของมีค่าออกเดินทางมาเยังกรุงศรีอยุธยาพร้อมกับบริศนาธรรมของพระองค์

เมื่อพราหมณ์ทั้งเจ็ดเดินทางลุล่วงมาถึงกรุงสยามแล้วก็เข้าเฝ้าถวายพระราชาสาส์นของกษัตริย์ตนแก่พระเจ้าเอกาทศรถ มีใจความในพระราชสาส์นว่า

พระเจ้ากรุงลังกาขอท้าให้พระเจ้ากรุงสยามทรงแปลและเรียบเรียงเมล็ดทองคำตามลำดับให้เสร็จภายในกำหนดเดือนเดือนนับแต่วันที่ได้รับพระราชสาส์นนี้เป็นต้นไป ถ้าทรงกระทำไม่สำเร็จตามสัญญา ก็จะยึดกรุงศรีอยุธยาให้อยู่ใต้พระบรมเดชานุภาพของพระองค์ และทางกรุงสยามจะต้องส่งดอกไม้เงินดอกไม้ทองอิกหั้งเครื่องราชบูรณากลางแก่กรุงลังกาตลอดไปทุกๆ ปี เยี่ยงประเทศราชทั้งหลาย

พระสุบินนิมิต

เมื่อพระเอกาทศรถทรงทราบความดังนั้นจึงมีพระบรมราชโองการให้สั่งมาการีเขียนประกาศนิมิตพระราชชนะและพระเดรษฐ์พระมนานคร ให้กระทำหน้าที่เรียบเรียงและแปลตัวอักษรทองคำ

ในครั้งนี้ แต่ก็ไม่มีท่านผู้ใดสามารถเรียบเรียงและแปลอักษรทองคำในครั้งนี้ได้ จนกาลเวลาลุล่วงผ่านไปได้หกวัน ยังความปริวิตกแก่พระองค์และไฟรฟ้าประชาชนต่างพากันโใจขนาดถึงเรื่องนี้ให้อื้ออึงไปหมด

ครั้นรัตติราษฎร์ภานุนึงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเข้าพระบรรทมทรงสุบินว่า ได้มีพระยาช้างเผือกลักษณะบริบูรณ์เขกเข่นพระยาคชสารเชือกหนึ่ง ผายผันมาจากการทางทิศตะวันตก เยื่องย่างเข้ามาในพระราชอาณาจักรนีเเล้วก้าวเข้าไปยืนผัดตระหนันบนพระแท่นพลางเปล่งเสียงโกลญจนทางกึกก้องไปทั่วทั้งสีทิค เสียงที่โกลญจนทางด้วยอำนาจของพระยาคชสารเชือกนั้นยังให้พระองค์ทรงสะดุงตื่นจากพระบรรทม

รุ่งเช้าเมื่อพระองค์เสด็จออกจากว่าราชการ ได้ทรงรับสั่งถึงพระสุบินนิมิตประหลาดให้ในรหลงฟังและได้รับการกราบทวายบังคมทูลว่า เรื่องนี้หมายถึงชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ของพระองค์และพระบรมเดชานุภาพจะແpikealaไปทั่วสารทิศเป็นที่เกรงขามแก่บริราษทั้งปวง ทั้งจะมีพระภิกษุหนุ่มรูปหนึ่งจากทางทิศตะวันตก มาช่วยขันอาสาแปลและเรียบเรียงตัวอักษรทองคำปริศนาได้สำเร็จ

พระเจ้าอยู่หัวได้ฟังดังนั้นจึงค่อยเบpareทัย และรับสั่งให้ข้าราชการบริพารหั้งมวลออกตามหาพระภิกษุรูปนั้นทันที อักษรเจ็ดตัว

ต่อมมาสั่งมาการีได้พยายามเสาะแสวงหาจนไปพบ “เจ้าสามีราม” ที่ดราชานุวัต และเมื่อได้ตีถามได้ความว่าท่านมาจากเมืองตะลุง (พัทลุงในปัจจุบัน) เพื่อศึกษาพระธรรมวินัย สั่งมาการีจึงเล่าความตามเป็นจริงให้เจ้าสามีรามฟังทั้งได้อ้างตอนท้ายว่า “เห็น

จะมีท่านองค์เดียวที่ทรงกับพระสุบินของพระเจ้าอยู่หัว จึงครรช
อนิมนต์ให้ไปช่วยแก่ไขในเรื่องร้ายดังกล่าวให้กษัตริย์เป็นดี ณ
โอกาสนี้

ครั้นแล้วเจ้าสามีรามก์ตามสั่งมการีไปยังที่ประชุมสงฆ์ ณ
ท้องพระโรง พระเจ้าอยู่หัวทรงมีรับสั่งให้พนักงานปูพรมให้ท่านนั้น
ในที่อันควร พระมณ์ทั้งเจ็ดคนได้ประมาทเจ้าสามีรามโดยว่า เขายัง
เด็กสอนคลานมาให้แก่ปริศนา เจ้าสามีรามก์แก้คำพระมณ์ว่า
กุญแจเมื่ออกมาแต่ครรภ์พระมารดา ก็เดือนกี่วันจึงรู้ค่า ก็เดือนกี่
วันจึงรู้นั่น ก็เดือนกี่วันจึงรู้คลาน จะว่ารู้ค่าแก่ หรือจะว่ารู้นั่งแก่
หรือจะว่ารู้คลานแก่ ทำไม่จึงว่าเราจะแก่ปริศนาธรรมมีได้ พระมณ์
ก็นั่งไปไม่สามารถตอบคำถามท่านได้ จากนั้นจึงรีบนำบารีส่ออักษร
ทางคำเข้าไปประเคนแก่เจ้าสามีราม

ท่านรับประเคนมาจากมือพระมณ์แล้วนั้นลงบจิตอธิษฐานว่า
“ขออำนวยคุณบิดามารดาครูบาอาจารย์และอำนวยผลบุญ
กุศลที่ได้สร้างมาแต่ปางก่อนและอำนวยเทพยดาที่รักษาพระนคร
ตลอดถึงเทวารักษ์ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ครั้นนี้อาทماจะแปล
พระธรรมช่วยกู้บ้านกู้เมือง ขอให้ช่วยดลบันดาลจิตใจให้สว่างแจ้ง
ชัดอุปสรรคที่จะมาขัดขวาง ขอให้แปลพระธรรมคำสั่งสอนของ
พระพุทธเจ้าสำเร็จสมบูรณ์นาเกิด”

ครั้นแล้วท่านก็ค่าว่าบารีเทอักษรทางคำเริ่มแปลปริศนา
ธรรมทันที ด้วยอำนวยบุญญาภารมี กฤชาภินิหารของท่านที่ได้
จุติลงมาเป็นพระโพธิสัตว์โปรดสัตว์ในพระพุทธศาสนา กอบปรกัน
โขคชะตาของประเทศไทยที่จะไม่เสื่อมเสียอธิปไตย เดชะบุญญา
ภารมีในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เทพยดาทั้งหลายจึงดลบัน
ดาลให้ท่านเรียนเรียงและแปลอักษรจากเมล็ดทองคำ ๘๙,๐๐๐ ตัว

เป็นลำดับโดยสะดวกไม่ติดขัดประการใดเลย

ขณะที่ท่านเรียนเรียงและแปลอักษรไปได้มากแล้ว ปรากฏ
ว่าเมล็ดทองคำตัวอักษรขาดหายไปเด็ดตัวคือตัว สังวิชาปุก ยะปะ
ท่านจึงหงษ์ตามเขาที่พระมณ์ทั้งเจ็ด พระมณ์ทั้งเจ็ดก็ยอมจำนวน
จึงประเคนเมล็ดทองคำที่ตนซ่อนไว้นั้นให้ท่านแต่โดยดี ปรากฏว่า
ท่านแปลพระไตรปิฎกจากเมล็ดทองคำสำเร็จบริบูรณ์เป็นการชนะ
พระมณ์ในเวลาเย็นของวันนั้น

บัดนั้น เสียงปีพายที่เงียบกริบมาถึงหกวันเต็มๆ ก็พลัน
ประโคมสนั่นหวั่นไหว เพื่อเฉลิมฉลองชัยที่พระภิกษุแห่งกรุงสยาม
สามารถตีความปริศนาธรรมที่ส่งมาจากกรุงลังกาได้สำเร็จทั้งสามารถ
ดำรงอธิปไตยของชาติได้โดยสมบูรณ์ในวาระนั้น

พระราชนูนี

สมเด็จพระเอกาทศรถทรงพระโสมนัสยินดีเป็นที่ยิ่ง ทรงมีรับ
สั่งถวายราชสมบัติให้แก่เจ้าสามีรามให้ครอง ๗ วัน แต่ท่านก็ไม่ได้
รับโดยให้เหตุผลว่าท่านเป็นสมณะ พระองค์ก็จนพระทัยแต่พระ
ประสงค์อันแรงกล้าที่จะสนองคุณความดีความชอบอันใหญ่ยิ่งให้
แก่ท่านในครั้นนี้ จึงพระราชทานสมณศักดิ์ให้เจ้าสามีรามเป็น “พระ
ราชนูนีสามีรามคุณปมจาเรย์” ในเวลานั้น

พระราชนูนีสามีรามคุณปมจาเรย์หรือหลวงพ่อทวดได้ไป
จำพรรษาอยู่ ณ วัดราชานุวาร ศึกษาและปฏิบัติธรรมอยู่เป็นเวลา
หลายปี ด้วยความสงบร่มเย็นเป็นสุขตลอดมา

โรคห่าเหือดหาย

ต่อจากนั้น กรุงศรีอยุธยาเกิดโรคห่าระบาดไปทั่วเมือง
ประชาชนกลั้มป่วยเจ็บตายลงเป็นอันมาก ประชาชนพลเมือง

เดือดร้อนเป็นยิ่งนัก สมัยนั้นหยาแก่ไม่มี นิยมใช้รากชาป้องกันด้วยคำน้ำใจคุณพระศรีรัตนตรัย

พระเจ้าอยู่หัวทรงพระวิตถกังวลมาก เพราะไม่มีวิธีใดจะช่วยรักษาและป้องกันโรคนี้ได้ ทรงระลึกถึงพระราชมุนีฯ มีรับสั่งให้คำมัตย์เป็นมนต์ท่านเข้าฝ่า ท่านได้ช่วยไว้อีกครั้งโดยรำลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัยและดวงแก้ววิเศษ แล้วทำน้ำพระพุทธมนต์ประพรหมแก่ประชาชนทั่วทั้งพระนคร โรคห่ากหหายขาดด้วยคำน้ำใจ คุณความดีและคุณธรรมอันสูงส่ง ทำให้พระเจ้าอยู่หัวทรงเลื่อนสมณศักดิ์ท่านขึ้นเป็นพระสังฆราชมีนามว่า “พระสังฆราชคุรุป้าจารย์” และทรงพอพระราชหฤทัยในองค์ท่านเป็นอย่างยิ่ง ถึงกับทรงมีรับสั่งว่า “หากสมเด็จเจ้าฯ ประสงค์สิ่งใด หรือจะบูรณะวัดวาอารามใดๆ ช้าพเจ้าจะอุปถัมภ์ทุกประการ”

กลับสู่ถิ่นฐาน

ครั้นกาลเวลาล่วงไปหลายปี สมเด็จเจ้าฯ ได้เข้าเฝ้าถวายพระพรทูลลาจะกลับภูมิลำเนาเดิม พระองค์ทรงอาลัยมาก ไม่กล้าทัดทานเพียงแต่ตรัสว่า “สมเด็จอย่าลงทิ้งโยน” แล้วเสด็จมาส่งสมเด็จเจ้าฯ จนสิ้นเขตพระนครศรีอยุธยา

ขณะที่ท่านรุกขมูลธุดงค์ สมเด็จเจ้าฯ ได้เผยแพร่ธรรมะไปด้วยตามเส้นทาง ผ่านที่ไหนมีผู้เจ็บป่วยก็ทำการรักษาให้ ตามแนวทางที่ท่านเดินพากแรมที่เดินนั้น ที่นั่นก็เกิดเป็นสถานศักดิ์สิทธิ์ ประชาชนในถิ่นนั้นได้ทำการเคารพสักการะบูชามาถึงบัดนี้ ได้แก่ที่บ้านโภภิ จำเกอปากพัง ที่หัวลำภูใหญ่ อําเภอหัวไทร และอีกหลายแห่ง สมเด็จเจ้าพระโค

ต่อจากนั้น ท่านก็ได้ธุดงค์ไปจนถึงวัดพัทลุงห้วยมงคล

อันเป็นจุดหมายปลายทาง ประชาชนต่างซื้นซุบยินดีแห่ซื้องสาสุการต้อนรับท่านเป็นการใหญ่ และได้พร้อมกันถวายนามท่านว่า “สมเด็จเจ้าพระโค” และเรียกชื่อวัดพัทลุงห้วยมงคลพระโค วัดพระโค” มาจนบัดนี้ สมเด็จเจ้าฯ เห็นวัดพระโคเสื่อมโทรมมาก เนื่องจากถูกข้าศึกทำลายโดยกรรม มีสภาพเหมือนวัดร้างสมเด็จเจ้าฯ กับท่านอาจารย์จวง คิดจะบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพระโคพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบ ยินดีและอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง โปรดให้นายช่างผู้ชำนาญ ๕๐๐ คน และทรงพระราชนานสิ่งของต่างๆ และเงินตราเพื่อการนี้เป็นจำนวนมาก ใช้เวลาประมาณ๓ ปี จึงแล้วเสร็จ สิ่งสำคัญในวัดพระโคคือ พระสุวรรณมาลิกเจดีย์ศรีรัตนมหาธาตุ ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุซึ่งพระครหันต์นามว่าพระมหาอโนมัตสีได้เป็นผู้เดินทางไปอัญเชิญมาจากประเทศอินเดีย สมเด็จเจ้าฯ ได้จำพรรษาเผยแพร่ธรรมที่วัดพระโคอยู่หลายพรรษา

เหยียบน้ำทะเลเจด

ขณะที่สมเด็จเจ้าฯ จำพรรษาอยู่ ณ วัดพระโค ครั้นนี้คาด-คะเนว่า ท่านมีอายุกาลถึง ๘๐ ปีเศษ อยู่มานานหนึ่งท่านถือไม้เท้าศักดิ์สิทธิ์ประจำตัวไม้มีเท้านี้มีลักษณะคดไปมาเป็น ๓ คด ชาวบ้านเรียกว่า “ไม้เท้า ๓ คด” ท่านออกจากการวัดมุ่งหน้าเดินไปยังชายฝั่งทะเลจีน ขณะที่ท่านเดินพากผ่อนรับอากาศทะเลอยู่นั้น ได้มีเรือโจรสลัดจีนแล่นเลี้ยงชายฝั่งมา พวกรโจรจีนเห็นท่านเดินอยู่คิดเห็นว่าท่านเป็นคนประหลาดเพราะท่านครองสมณเพศ พวกรโจรจีนวางเรือเทียบฝั่งจับท่านลงเรือไป

เมื่อเรือโจรจีนออกจากการฝั่งไม่นาน เหตุมหัศจรรย์ก็ปรากฏขึ้นคือ เรือลามันน์แล่นต่อไปไม่ได้ต้องหยุดนิ่งอยู่กับที่ พวกรโจรจีนพยายามแก้ไขจนหมดความสามารถเรือก็ยังไม่เคลื่อน จึงได้จอด

เรื่องนี้อยู่ ณ ที่นั้นเป็นเวลาหลายวันหลายคืน ในที่สุดน้ำจีดที่นำมาบริโภคในเรือก็หมดสิ้น จึงขาดน้ำจีดดีมและหุ่งต้มอาหารพา กันเดือดร้อนกระวนกระวายด้วยกระหายน้ำเป็นอย่างมาก สมเด็จเจ้าฯ เดือดร้อนกระวนกระวายด้วยกระหายน้ำเป็นอย่างมาก สมเด็จเจ้าฯ ท่านเห็นเหตุการณ์ความเดือดร้อนของพวกรถึงขั้นที่สุดแล้ว ท่าน จึงเหยียบบาปเรือให้ตะคงต่ำลงแล้วยืนเท้าเหยียบลงบนผิวน้ำทะเล ทั้งนี้ย่อมไม่พ้นความสังเกตของพวกรถินไปได้

เมื่อท่านยกเท้าขึ้นจากพื้นน้ำทะเลแล้วก็ถังให้พวกรถตักน้ำ ตรงนั้นมาดีมชิมดู พวกรถินแม้จะไม่เชื่อก็จำเป็นต้องลอง เพราะไม่มีทางใดจะช่วยตัวเองได้แล้ว แต่ได้ปรากฏว่า้น้ำทะเลเค็มจัดที่ ตรงนั้น hypersalinity เป็นน้ำจีดเป็นที่อัศจรรย์ยิ่งนัก พวกรถินได้เห็น ประจักษ์ในคุณอภินิหารของท่านเช่นนั้น ก็พากันหวาดเกรงภัยที่จะเกิดแก่พวกรถฯ ต่อไป จึงได้พากันกราบให้ว่าขอมาโทษแล้วนำท่าน ล่องเรือส่งกลับขึ้นฝั่งต่อไป

เมื่อสมเด็จเจ้าฯ ขึ้นจากเรือเดินกลับวัด ถึงที่แห่งหนึ่งท่าน หยุดพักเหนื่อย ได้เอ่ย “ไม่เห้า ๗ คด” พิงไว้กับต้นยางสองต้นอัน ยืนต้นคู่เคียงกัน ต่อมาต้นยางสองต้นนั้นสูงใหญ่ขึ้น ลำต้นและกิ่ง ก้านสาขาเปลี่ยนไปจากสภาพเดิมกลับคดๆ งอๆ แบบเดียวกับรูป ไม้เห้าทั้งสองต้น ประชาชนในถิ่นนี้เรียกว่าต้นยางไม้เห้า ซึ่งเป็น สถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่งปรากฏอยู่ถึงทุกวันนี้

สมเด็จเจ้าพระ科หรือหลวงพ่อทวดครองสมณเพศ และ จำพรรษาอยู่ที่วัดพระโคค เป็นที่พึ่งของประชาชนมีความร่มเย็น เป็นสุข ได้ช่วยการเจ็บไข้ได้ทุกษ บำรุงสุข เทคนานสั่งสอนธรรม ของพระพุทธองค์ ประดุจรัมโพธิรัมไทรของปวงพุทธศาสนาใน

ตลอดมา

สังฆารธรรม

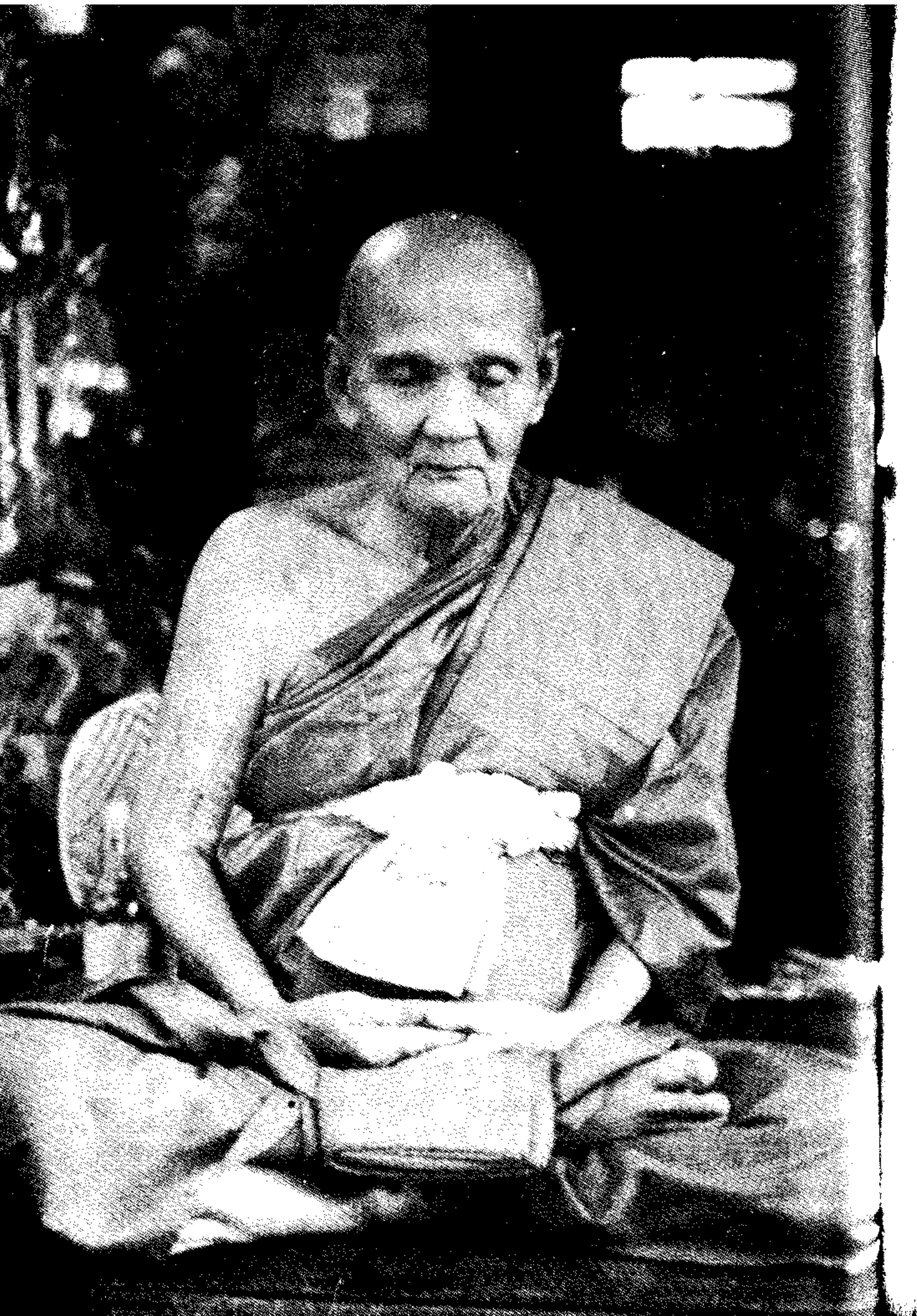
หลังจากนั้นหลายพระชา สมเด็จเจ้าฯ หายไปจากวัดพระโคค เที่ยวจาริกเผยแพร่ธรรมะไปหลายแห่ง จากหลักฐานทราบว่าท่านได้ ไปพำนักระเบียงในกรุงเทพมหานครที่วัดลังกา และได้ ไปพำนักระเบียงใน ชาวบ้านเรียกท่านว่า “ห่านลังกา” และได้ ไปพำนักระเบียงใน ชาวบ้านเรียกท่านว่า “ห่านช้างให้” ดังนี้

ท่านได้สั่งแก่ศิษย์ว่าหากท่านมรณภาพเมื่อใด ขอให้ช่วย กันจัดการหมายศพไปทำการมาปนกิจ ณ วัดช้างให้ด้วย ขณะ นั้นจัดการหมายศพไปทำการมาปนกิจ ณ วัดช้างให้ด้วย ขณะ นั้นมาดีมชิมดู ที่เด่นเหลืองในหลวงสู่พื้นดิน ที่ตรงนั้นให้ หมายศพพักแรมนั้น ณ ที่เด่นเหลืองในหลวงสู่พื้นดิน ที่ตรงนั้นให้ เอาเศวไม้แก่นบึกหมายไว้ต่อไปข้างหน้าจะเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ อยู่มาไม่นานเท่าไร ท่านก็ได้มรณภาพลงด้วยโรคชรา ป่วง ศาสนิกก์นำพระศพมาไว้ที่วัดช้างให้ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี สถานที่ที่สมเด็จเจ้าฯ เคยพำนักระยะ หรือไปมา นับได้ดังนี้

วัดกุฎีหลวย วัดสีหยัง วัดเสมอเมือง นครศรีธรรมราช กรุงศรีอยุธยา วัดพระโคค วัดเกาะใหญ่ วัดในไทรบุรี และวัดช้างให้

ปัจฉิมภาค

สมเด็จเจ้าฯ ในฐานะพระโพธิสัตว์หน่อพระพุทธภูมิ ผู้ทรง ศีลวิสุทธิธรรมและปัญญาญาณอันล้ำเลิศ กอปรด้วยกุณา ภินิหารและปางภูมิหริย์ไม่ว่าท่านจะพำนักอยู่สถานที่ใด ที่นั้นจะเป็น ศูนย์กลางในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ไม่ว่าท่านจะจาริกไป ณ ที่ใด ก็จะมีคนกราบไหว้ฟังธรรม หลักการปฏิบัติของท่านเป็นหลัก สำคัญของพระโพธิสัตว์คือช่วยเหลือประชาชนและเผยแพร่ธรรมะให้ ชาวโลกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความเคราะห์เลื่อมใสในพระพุทธ เจ้า พระธรรมและพระสงฆ์ สมดังคำว่า “พุทธั ธรรมมัง สังฆัง ธรรมัง คัจฉามิ” ตลอดไป

ประวัติย่อและปฏิปทา หลวงพ่อดู่ พุทธมปัญโญ

หลวงพ่อพุทธมปัญโญ มีนามเดิมว่า ดู่ ท่านเกิดในสกุล “หนูสี” เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ ตรงกับวันศุกร์ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ปีมะโรง ซึ่งเป็นวันเพ็ญวิสาขบูรณะ ที่บ้านคลองข้าวเม่า ต.สนุ อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา

การศึกษาในเบื้องต้นท่านได้ศึกษาที่วัดประดู่ทรงธรรม โดยอาศัยอยู่กับพระ ครรภ์อายุครบบวช ท่านจึงได้อุปสมบทโดยมี หลวงพ่อกลั่น วัดพระญาติการามเป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านจำพรรษา อยู่ที่วัดสะแกตลอดมา และได้เคยออกธุดงค์ ๑ ครั้ง โดยเที่ยว รุกขมูลไปตามป่าแಡบจังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี และได้ไป นมัสการพระแท่นดงรัง หลังจากนั้นท่านจึงได้กลับมาจำพรรษาอยู่ที่ วัดสะแก

เบื้องต้นของการปฏิบัติ ท่านได้ศึกษาจากหลวงพ่อกลั่น โดย ใช้คำแนะนำว่า “พุทธ” นอกจากหลวงพ่อกลั่นแล้ว อาจารย์ ของท่านอีกองค์หนึ่งก็คือหลวงพ่อเกา วัดพระญาติการาม ซึ่งมีศักดิ์ เป็นอาช勇ของท่านได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่างๆ ให้ จากนั้นท่านก็ได้ ค้นคว้าปฏิบัติทางจิตด้วยตนเองภายใต้ร่มกาลังหินพัสดุตลอดมา

ในทางปริยัติธรรม ท่านได้ศึกษาตามสถานภาพของวัด จากตัวรับตำแหน่งที่มีอยู่ จากชาดกบ้าง จากธรรมบทบ้าง ซึ่งท่านมัก

ยกເອາຂ່ອຮຽມທີ່ເປັນພະພູທອປະວັດ ອຽມບທຫຣອຊາດກາເປັນດ້ວຍຢ່າງສັ່ງສອນຕິ່ຍໍ

ໃນການສອນຂອງທ່ານ ທ່ານມັກໃຊ້ຄໍາແນະນຳສັ້ນໆ ຈ່າຍໆ ແຕ່ມີຄວາມໝາຍລຶກສິ່ງໃນດ້ວຍ ໂດຍເລື່າຈາກປະສົບກາຮນປົງປັດບ້າງ ຈາກພູທອປະວັດອຽມບທຫຣອຊາດກຳຕ່າງໆ ເຮືອງທີ່ທ່ານມັກຍກມາເລົາໄສຕິ່ຍໍພັງອຸ່ນບ່ອຍໆ ຄື່ອ ເຮືອງກຸມາຮູ້ຕຸ້ມ

“ກຸມາຮູ້ຕຸ້ມເປັນບຸຕຸພຣາໜົດ ບົດກາມຮາດເປັນຄົນຈ່າວຍແຕ່ຂີຕະຮ່ານນີ້ມາກ ເມື່ອກຸມາຮູ້ຕຸ້ມປ່ວຍກີມໄດ້ພາໄປຮັກໜາຫານໂມ ເພີ່ງຕົ້ມຢາໄໝທ່ານເອງເທົ່ານັ້ນ ຈນໃນທີ່ສຸດກຸມາຮູ້ຕຸ້ມປ່ວຍໜັກໄກລ໌ຈະເຖິງຄວາມຕາຍ ຖຸກຂ່າວທ່ານນີ້ມາກ ຈຶ່ງນີ້ດີ່ພະພູທອອົງຄົງເຄຍໄດ້ຍິນວ່າທ່ານມີເມີດຕາມາກ ໂດຍທີ່ຕົວຂອງກຸມາຮູ້ຕຸ້ມເອງໄມ້ເຄຍໄດ້ປົງປັດຫຣອທຳບຸນຍັກກັບທ່ານ

ພະພູທອອົງຄົງທຽບດ້ວຍພຣະຢານອັນບຣິສຸທີ່ແລກຮະແດພຣະມີເມີດຕາຮຽມທີ່ເປັນມັນໃນພຣະຫ້ຍ ຈຶ່ງເສົດີຈຳດຳເນີນຜ່ານມາຍັງບັນຫຼາຂອງກຸມາຮູ້ຕຸ້ມແລກປ່ລ່ງພຣະຈັພພຣະນັງສີອັນມີຮັມມີຮຸ່ງເຮືອງທີ່ ລປປະກາຮ. ກຸມາຮູ້ຕຸ້ມໄດ້ເຫັນແສງສ່ວ່າດັ່ງນັ້ນກີດວ່າແສງນີ້ມີໃໝ່ແສງພຣະອາທິດຍີຕ້ອງເປັນແສງຂອງພະພູທອສມັນເຈົ້າແນ່ນອນ

ເວລານັ້ນທຸກຂ່າວທ່ານນັ້ນເກີດຂຶ້ນມາຈົນກຸມາຮູ້ຕຸ້ມໄມ້ມີແຮງແມ້ຈະຍົກມືອໃໝ່ ຄົມືເພີ່ງໃຈທີ່ເຄວາພເລື່ອມໃສທ່ານັ້ນ ທ່ານກີສິ້ນໄຈໄປໃນຂະນະນັ້ນ ອານີສັງສົນທີ່ໃຫ້ທ່ານໄປປັບເກີດເປັນເຫັນບຸຕຸພຣມີ່ນາມວ່າ “ມັງກຸນຫລືເຫັນບຸຕຸ” ມົວມານສູງດີ່ງ ๓๐ ໂຢ່ານ໌ ເສຍທີພຍສມບັດຕຽບສິ່ນກາລນານ”

“ເພີ່ງກາຮະລຶກຄົງພະພູທອເຈົ້າຄົງນັ້ນດ້ວຍຄວາມເຄາຫຍັງມີອານີສັງສົງເພີ່ງນີ້ ທີ່ພວກແກປົງປັດກັນບ່ອຍໆ ຮະລຶກຄົງຄຸນພະພູທອ ພຣະອຣມ ພຣະສອງໝໍ ເປັນປະຈະມີອານີສັງສົງ

ເພີ່ງໄຮ” ນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ຫລວງພ່ອເຄຍເລົາໄສຕິ່ຍໍພັງເພື່ອໄຫ້ເກີດກຳລັງໃຈແລກຢືນດີໃນການປົງປັດຕຽມ

ປົງປັດຫຍ່າຍຂອງຫລວງພ່ອທີ່ເຫັນໄດ້ເດັ່ນຫັດ ຄື່ອທ່ານມີເມີດຕາຕ່ອທຸກໆ ດັນ ໄມ່ວ່າຜູ້ໄດ້ມາຫາທ່ານ ທ່ານຈະຕ້ອນຮັບດ້ວຍເມີດຕາຈົດເສມອ ໂດຍເຂົາພະໜຸ້ງທີ່ສັນໃຈໃນການປົງປັດຕຽມກຣມຈູານ ທ່ານຈະຮັກແລກເມີດຕາເປັນພິເສະ

ທ່ານເຄຍເລົາວ່າ ເມື່ອແຮກເຮີ່ມປົງປັດທ່ານອຍາກເດັ່ນ ອີຍາດັ່ງຍັງໄມ້ໃໝ່ອຍາກດີ ວິຊາຫລາຍໆ ອົ່າງຮວມທີ່ຮອຍສັກທີ່ປ່າກງົບນາຍ ທ່ານນັ້ນ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນຕອນອຍາກເດັ່ນດັ່ງທັງສິ້ນ

ຕ້ອນມາທ່ານໄດ້ພິຈານາເຫັນວ່າ ສິ່ງແລ່ນ້ຳນີ້ມີໃໝ່ໜ້າທັງພັນທຸກໆ ເປັນບາປ ໄມ່ເປັນກຸສລ ທ່ານຈຶ່ງເລີກແລກໄມ້ໄດ້ສັນໃຈອີກຕ່ອໄປ ແມ້ກຳໄດ້ເຮີ່ນສໍາເຮົາ ທ່ານກີມໄດ້ໃໝ່ວິຊາແລ່ນ້ຳໄປໃນທາງທີ່ເສື່ອມເສີຍເລີຍຄົນມຸ່ງປົງປັດເພື່ອອອກຈາກທຸກໆ ອຸທືສ໌ວິດເພື່ອພຣະຄາສນາອ່າງແຫ່ງຈິງ

ຫລວງພ່ອໄດ້ລະສັງຂາໄປດ້ວຍອາກາຮນອັນສັງບດ້ວຍໂຮຄ້ວ້າໃຈ ໃນກຸງົງຂອງທ່ານ ເມື່ອວັນອັງຄາວທີ່ ๑๗ ມັງກອນ ພ.ສ. ๒๕๓๓ ອາຍຸໄດ້ ๘๕ ປີ ๘ ເດືອນ ອາຍຸພຣະ ๖๕ ພຣະ

ศิล スマธิ ปัญญา

เกี่ยวกับพระไตรสิกขา คือ ศิล スマธิ และปัญญานั้น หลวงพ่อท่านเคยอธิบายไว้ให้ฟังว่า

ผู้มี ศิล ดี ย่อมเป็นพื้นฐานของสมารถ และสามารถยังปัญญา ให้เกิดได้

ผู้มี สมารถ ดี ย่อมสามารถสร้างปัญญาให้เกิดและเลี้งเห็น ความสำคัญของการมีศิล

สำหรับผู้มี ปัญญา ดีแล้ว ย่อมมีความฉลาดสามารถ ครอบคลุม รู้ถึงวิธีการรักษาศิล และย่อมได้ตัวสมารถด้วย

จะเห็นว่าพระไตรสิกขាដ้วยสามข้อนี้ เกี่ยวเนื่องกันหมวด โดยที่ต่างฝ่ายต่างก็เป็นปัจจัยที่เกือนหนุนกันดังเช่นคำของครูบาอาจารย์ บางท่านว่า

สมารถอบรมปัญญา และปัญญาอบรมสมารถ ซึ่งท่านเน้น ทางด้านปัญญาที่มีความสำคัญครอบคลุมทุกอย่าง

ดังภาพข้างล่างซึ่งหลวงพ่อคุ้ยท่านเคยเขียนอธิบายให้ศิษย์ ท่านนี้

ศิล → สมารถ → ปัญญา

สมารถ → ปัญญา → ศิล

ปัญญา → ศิล → สมารถ

อานิสังส์การภานา

หลวงพ่อท่านเคยพูดเสมอว่า “อุปัชฌาย์ข้า (หลวงพ่อกลั่น) สอนว่า ภานาได้เห็น แสงสว่างเท่าปลายหัวไม้ชิด ชั่วประเดียวเดียวเท่าชั้งกระดิกหูง แลบลิ้น ยังมีอานิสังส์มากกว่าตักบาตรจนขันลงหินทะลุ” พวกรามมากจะได้ยินท่านค่อยให้กำลังใจอยู่บ่อยๆ ว่า “มนั่นทำเข้าไว้ มนั่นทำเข้าไว้ ต่อไปจะได้เป็นที่พึ่งภัย หน้า”

สมือนหนึ่งเป็นการเตือนให้เราเร่งความเพียรให้มาก การให้ทานรักษาศีลร้อยครั้งพันครั้งก็ไม่เท่ากับนั่งภานาหนาเดียวหนึ่ง ภานาร้อยครั้งพันครั้ง ถูกคลที่ได้ก็ไม่เท่าถูกคลจิตที่สงบเป็นสมาธิเกิดปัญญาเพียงครั้งเดียว

ควรทำหรือไม่ ?

ครั้งหนึ่ง มีลูกศิษย์หลวงพ่อผู้สนใจธรรมปฏิบัติกำลังนั่งภานาเงียบอยู่ ไม่ห่างจากท่านเท่าใดนัก บังเอิญมีแขกมาหาศิษย์ผู้นั้นแต่ไม่เห็น ก็มีศิษย์อีกท่านหนึ่งเดินเรียกชื่อท่านผู้กำลังนั่งภานาอยู่ด้วยเสียงอันดัง แลบเมื่อเดินมาเห็นศิษย์ผู้นั้นกำลังภานาอยู่ ก็จับแขนดึงขึ้นมาทั้งที่กำลังนั่งภานา

เมื่อผู้นั้นห่างไปแล้ว หลวงพ่อท่านจึงเบรรยขึ้นมาว่า “ในพุทธกาลครั้งก่อน มีพระอรหันต์องค์หนึ่งกำลังอยู่นิโรสมานัตติได้มีนกແສกตัวหนึ่งบินโฉบผ่านหน้าท่านพร้อมกับร้อง “แซ็ก” ท่านว่า “นกແສกตัวนั้นเมื่อตายแล้วได้ไปอยู่ในรก แม้กับนี้พระพุทธเจ้าผ่านไปได้พระองค์ที่สีแล้ว นกແສกตัวนั้นยังไม่ได้ขึ้นมาจากนรกเลย”

แสงสว่างเป็นกิเลส ?

มีคนเล่าให้หลวงพ่อฟังว่า มีผู้กล่าวว่าการทำสำมาธิแล้ว บังเกิดความสว่างหรือเห็นแสงสว่างนั้นไม่ดี เพราะเป็นกิเลสมีด่า จึงจะดี

หลวงพ่อท่านกล่าวว่า

“ที่ว่าเป็นกิเลสก็ถูกแต่เบื้องแรกต้องอาศัยกิเลสไปประกอบกิเลส (อาศัยกิเลสส่วนละเอียดไปประกอบกิเลสส่วนขยาย) แต่ไม่ได้ให้ติด ในแสงสว่างหรือนลงแสงสว่าง แต่ให้ใช้แสงสว่างให้ถูก ให้เป็นประโยชน์ เหมือนอย่างกับเราเดินผ่านไปในที่มีดต้องใช้แสงไฟ หรือจะข้ามแม่น้ำ มหาสมุทร ก็ต้องอาศัยเรือ อาศัยแพ แต่เมื่อถึงฝั่งแล้วก็ไม่ได้แบกเรือแบกแพซึ่งไป”

แสงสว่างอันเป็นผลจากการเจริญสำมาธิก็เช่นกัน ผู้มีสติ ปัญญาสามารถใช้เพื่อให้เกิดปัญญาอันเป็นแสงสว่างภายใน ที่ไม่มีแสงใด所能เหมือนดังธรรมที่ว่า

“นัตถि ปัญญา -sama อาภา แสงสว่างเสนอด้วยปัญญา ไม่มี”

ปลูกต้นธรรม

ครั้งหนึ่งหลวงพ่อเคยเปรียบการปฏิบัติธรรมเหมือนการปลูกต้นไม้

ท่านว่า...ทำนีมันยาก ต้องค่อยบำรุงดูแลรักษาเหมือนกับเราปลูกต้นไม้

ศีล.....	นีคือ ดิน
สมาธิ.....	คือ ลำต้น
ปัญญา.....	คือ ดอก ผล
ออกดอกเมื่อได้กิมกัลินหอมไปทั่ว	
การปฏิบัติธรรมก็เช่นกัน	
ผู้รักการปฏิบัติต้องค่อยหมั่นรดน้ำพรวนดิน	
ระวังรักษาต้นธรรม ให้ผลิดอก ออกใบ มีผลน่ารับประทาน	
ต้องค่อยรักษารักษาต้นธรรม ตัวหนอน คือ โลก โกรธ หลง มีให้มากัด กินต้นธรรมได้	
อย่างนี้...จึงจะได้เชื่อว่าผู้รักธรรม รักการปฏิบัติจริง	

ເຫວຸດທັງສີ

ອຽມະທີ່ລວງພ້ອຍກາສັ່ງສອນສຶກສາຢັ້ງປະຈຳມີອູ້ເຮືອງໜຶ່ງ
ຄືວ ເຫວຸດທັງສີ ລວງພ້ອທ່ານໝາຍຄິ່ງຜູ້ເຕືອນ ທີ່ມີອູ້ ແລະ ອ່າງ ດືອ
ຄົນເກີດ ຄົນແກ່ ຄົນເຈີບ ແລະ ຄົນຕາຍ

ລວງພ້ອເລັ່ງເຫວຸດທັງສີ ສຽງໄດ້ວ່າ
ເມື່ອເວົາເກີດມາແລ້ວ
ເຮົາມີຄວາມແກ່ເປັນອຽມດາ
ເຮົາມີຄວາມເຈັບເປັນອຽມດາ
ເຮົາມີຄວາມຕາຍເປັນອຽມດາ
ທ່ານວ່າ “ໃຫ້ພິຈາລາດູໃຫ້ໃຫ້ເໜືອນິຈັງ-ຖຸກຂັງ-ອັດຕາ”

ເຮົາຮັກໜາຄືລ ສີລັກໜາເຮາ

ສີລີເປັນພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງການປົງປັດອຽມທຸກອ່າງ
ຫລວງພ້ອມກຈະເຕືອນເສັນວ່າໃນຂັ້ນຕົ້ນໃໝ່ມັນສາຫານຮັກໜາຄືລໄຟໄດ້
ແມ່ຈະເປັນໂລກີຍສີລີ ຮັກໜາໄດ້ບ້າງ ໄມໄດ້ບ້າງ ບຣິສຸທີບ້າງ ໄມບຣິສຸທີບ້າງ
ກີໄ້ເພີຍຮະວັງ ຮັກໜາໄປ ສຳຄັນທີ່ເຈດນາທີ່ຈະຮັກໜາຄືລໄວ້ ແລະ ປັນຍາ
ທີ່ຄອຍຕຽບຕຽບແກ້ໄຂດນ “ເຈດນາທັງ ກີກຂເວ ສີລັງ ວທາມີ” ທ່ານວ່າ
ເຈດນາເປັນຕົວສີລີ “ເຈດນາທັງ ກີກຂເວ ປຸ່ນຍັງ ວທາມີ” ເຈດນາເປັນ
ຕົວບຸນູ ຈຶ່ງຂອ້າພໍາຍາມສັ່ງສມບຸນູນີ້ໄວ້ ໂດຍອບຮມສີລີໄ້ເກີດຂຶ້ນທີ່ຈົດ
ເຮັຍກວ່າ ເຮົາຮັກໜາຄືລ

ສ່ວນຈົດທີ່ອບຮມສີລີແສ້ວ ຈນເປັນໂລກຸຕຣີສີລີເປັນສີລີທີ່ກ່ອໄຫຼາກ
ປັນຍາໃນອົງມຣາຄ ອຣິຍຜລນີ່ຈະຄອຍຮັກໜາຜູ້ປະພຸດຕີປົງປັດມີໄ້
ເສື່ອມເສີຍຫວີອຕກຕໍ່ໄປໃນທາງທີ່ເມື່ອມີໄໝການນີ້ແລ້ວເຮັຍກວ່າ ສີລັກໜາເຮາ

อุบາຍวิธีทำความเพียร

ครั้งหนึ่งที่ได้สันหนาปัญหาธรรมกับหลวงพ่อ ท่านเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า.....เขามากามปัญหาข้า ข้าก็ตอบไม่ได้อยู่ปัญหานี้ ผู้เขียนเรียนถามท่านว่า

“ปัญหาอะไรครับ”

ท่านเล่าว่า

“เขามากามว่า ชีเกียจ (ปฏิบัติ) จะทำอย่างไรดี”

หลวงพ่อหัวเราะ ก่อนที่จะตอบต่อไปว่า

“บัง ชีเกียจก็หมดกัน ก็ไม่ต้องทำซี”

ลักษณะท่านจึงเมตตาสอนว่า

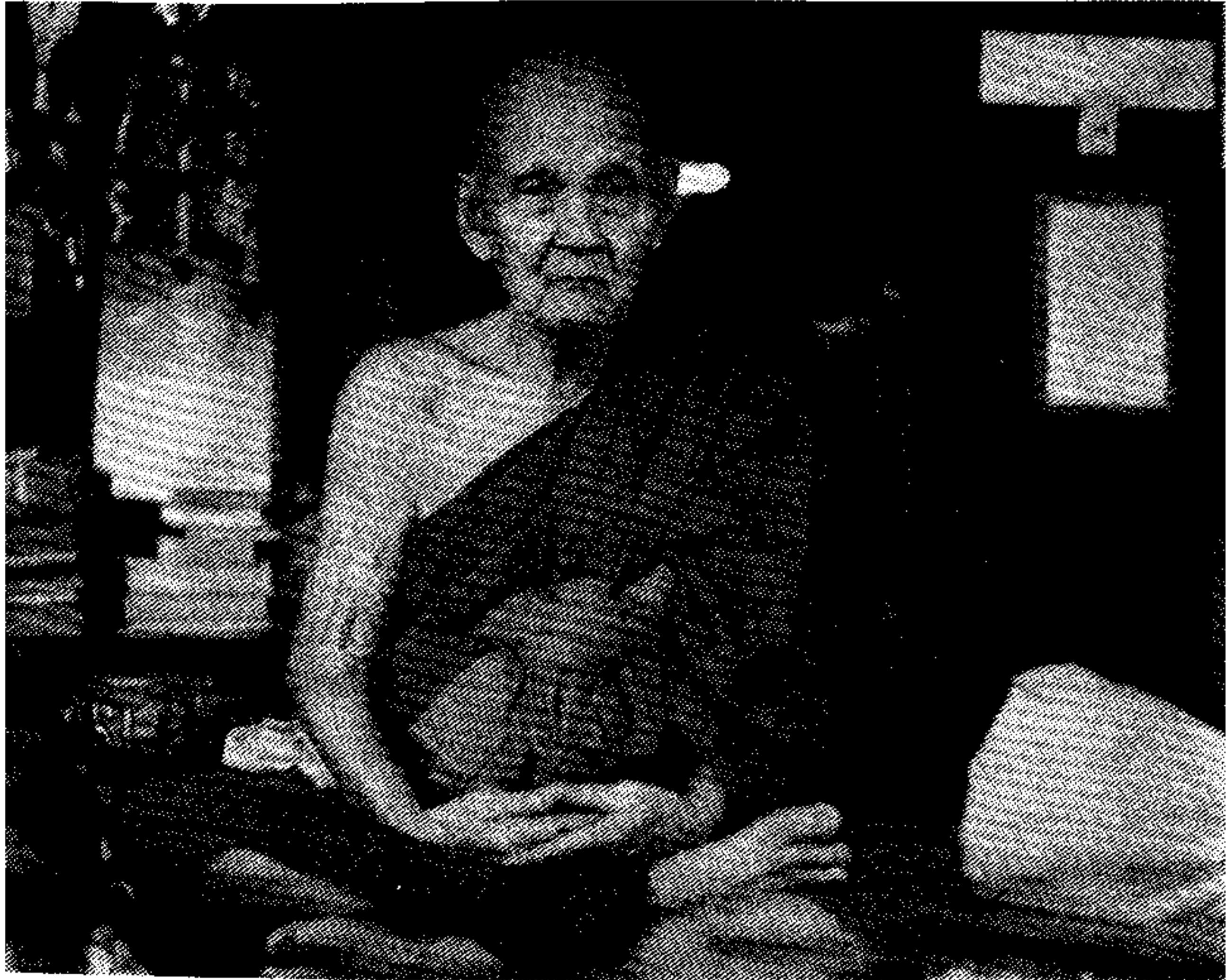
“หมั่นทำเข้าไว้ๆ ถ้าชีเกียจให้นึกถึงข้า ข้าทำมา ๕๐ ปี อุปชาตร์ข้าเคยสอนไว้ว่า ถ้าวันไหนยังกินข้าวอยู่ก็ต้องทำ วันไหนเลิกกินข้าว.....นั้นแหละถึงไม่ต้องทำ”

แนะนำวิธีปฏิบัติ

เคยมีสุภาพสตรีท่านหนึ่งมีปัญหาตามว่า นั่งปฏิบัติภาวนา แล้วจิตไม่รวม ไม่สงบ ควรจะทำอย่างไร ท่านแก้ให้ว่า

“การปฏิบัติ ถ้าอยากรเป็นเรื่อง มันก็ไม่เป็น หรือไม่อยากให้เป็น มันก็ประมาทเสีย ไม่เป็นอิคเนมิอกัน อยากรเป็นก็ไม่ว่าไม่อยากเป็นก็ไม่ว่า ทำใจให้เป็นกลางๆ ตั้งใจให้แน่วแน่ในกัมมัฏฐานที่เรายึดมั่นอยู่นั้น แล้วภาระเรื่อยไป เนมิอกันเรา กินข้าวไม่ต้องอยากรให้มันอิ่ม ค่อยๆ กินไปมันก็อิ่มเอง ภาระก็ เช่นกันไม่ต้องไปคาดหวังให้มันสงบ หน้าที่ของเราก็ือภาระไป ก็จะถึงของดี ของวิเศษในตัวเรา แล้วจะรู้สึกชื่นมาว่าอะไรมีเป็น อะไรมีให้นั่นทำเรื่อยไป”

หลวงพ่อทวดกับศิษย์

ในตอนป่ายของวันนึง หลวงพ่อถูกลื้นทนาธรรมกับศิษย์ผู้ปฏิบัติท่านหนึ่งว่า

“ข้าไม่ทราบสาสูด้วย ไม่เสียทีที่เกิดมาแล้ว
นิพพานะ ปัจจะโยให้ตุ เอาจริงได้เลย
เรียนแล้วต้องไปประดับเอาเอง ไปตามครูบาอาจารย์ตัว
นอกตัวนอกเชาก็ปุกุชนเหมือนกัน ใครอ่านหนังสือมากใครรู้มาก
เข้าแบ่งกันออกไป”

จากนั้นท่านก็ได้เล่าถึงหลวงพ่อทวดให้ฟังว่า
ฉันไม่ใช่เป็นอาจารย์หรือ ก อาจารย์นั้นพระพุทธเจ้า หลวง
พ่อทวดนั้น ฉันเป็นลูกศิษย์ท่าน หลวงพ่อทวดท่านก็ไม่ยอมเป็นอา
จารย์นั้น เคยมีลูกศิษย์จะขอให้หลวงพ่อทวดท่านตั้งแบบให้ ได้
ถามท่านว่า

“หลวงพ่อ ช่วยตั้งแบบปฏิบัติให้ที”
“ข้าตั้งไม่ได้” ท่านตอบ
“พระเนตรให้ หลวงพ่อ” ศิษย์เรียนถาม
“ก็ข้าเป็นศิษย์พระสมณโคดม ถ้าข้าตั้ง ข้าก็สอนประมาณ
ท่าน ผิดจากแบบพระไตรปิฎก ต้องหาแบบใหม่มา เป็นบาป”
ท่านตอบ

“ถ้าอย่างนั้น ผนชนหลวงพ่อช่วยเหลือในหุ่คณะปฏิบัติ”
ศิษย์ขอร้อง

ท่านจึงตอบว่า
“เออ! งั้นได้ ช่วยเหลือสนับสนุนพระพุทธเจ้าเดิม เพื่อ
ประโยชน์พระศาสนาต่อไปภายหน้า”

ເສັກຂ້າວ

ครົງນີ້ເຄຍມືອືບຍິບຕ່າງທ່ານ ນຳຂ້າວມາໃຫ້ລວງພ່ອທ່ານ
ເສັກອືບສູນຈົດໃຫ້ທ່ານເສມອ ຈຶ່ງທ່ານກີມເຕີຕາໄມ້ຂັດ ແຕ່ປ່ອຍໆ ເກົ້າ
ທ່ານກີ່ພຸດວ່າ

“ເສັກຂ້າວໃນບ່ອຍໆ ເສັກເອງບ້າງຊີ”

คำພຸດນີ້ທ່ານໄດ້ຂໍຢາຍຄວາມໃຫ້ຟັງໃນກາຍໜັງວ່າ

คำວ່າ ເສັກເອງ ອີ່ອ ກາຮເສັກຕົນເອງໃຫ້ເປັນພະໜົ່ງໝາຍດີ່ງ
ກາຮປົງປົດຕ່ອງຈົດໃຈຂອງດົນເອງ ຍກຮະດັບໄປເສັງຫຸ້ນ ພຣອມໄຈເປັນພະບ້າງ
ມີເຊື່ອຈະໃຫ້ທ່ານອືບສູນເສັກເປົ້າຂອງກາຍນອກເພື່ອຫວັງເປັນມົງຄລດ່າຍ
ເດືອນ ໂດຍໄມ້ຄິດເສັກຕົນເອງດ້ວຍດົນເອງ

ສຳເຮັຈທີ່ໄຫ້

ມີຜູ້ປົງປົດຕ່ອງບາງທ່ານຂ້ອງໃຈຂ້ອປົງປົດຕ່ອງຮມະເກີຍກັບກາຮ
ວ່າທີ່ຕັ້ງຕາມສູນຂອງຈົດໃນກາຮກວານ ຈຶ່ງໄດ້ປີເຮັນດາມຫລວງພ່ອ¹
ດາມທີ່ເຄຍໄດ້ຮັບຮູ້ ລັບຟັງມາວ່າ

“ກາຮກວານທີ່ຄູກຕ້ອງ ພຣອຈະສຳເຮັຈມຽຄຸລໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງ²
ຕັ້ງຈົດວາງຈົດໄວ້ທີ່ກາງທ້ອງເທົ່ານັ້ນ ໃຊ້ໜຣອໄມ່?”

ຫລວງພ່ອທ່ານຕອບອ່າງໜັກແນ່ນວ່າ

“ທີ່ວ່າສຳເຮັຈນັ້ນສຳເຮັຈທີ່ຈົດ ໄນໄດ້ສຳເຮັຈທີ່ສູນ
ຄນທີ່ກາຮກວານເປັນແລ້ວຈະຕັ້ງຈົດໄວ້ທີ່ປ່າຍນີ້ເຊື້ອຍໆໄດ້”

ແລ້ວທ່ານກົບອກຈຳນວນທີ່ຕັ້ງຕາມສູນຕ່າງໆ ຂອງຈົດໃຫ້ຟັງ ຈະ
ເຫັນໄດ້ວ່າທ່ານໄມ້ໄດ້ເນັ້ນວ່າຕ້ອງກາຮຈົດໃຈທີ່ເດືອນທີ່ນັ້ນທີ່ມີພະສູນຕ່າງໆ
ຂອງຈົດເປັນທາງຝ່ານຂອງລມໜາຍໃຈທັງສິ້ນ

ທ່ານເນັ້ນທີ່ສົດແລະປໍລູງຄູ້ທີ່ມາກຳກັບໃຈຕ່າງໜາກ ສມດັ່ງໃນພະ
ພຸທົກພຈນ໌ທີ່ວ່າ

“ນິນ ບຸພຸພຸຄນາ ອນນາ ມໂນເສງຮາ ມໂນມຍາ”

“ຮຽມທັ້ງໝາຍມີໃຈຖືກກ່ອນ ມີໃຈເປັນໃຫຍ່ເປັນປະຫານ
ສຳເຮັຈໄດ້ດ້ວຍໃຈ”

อารมณ์อัพยากถด

เคยมีผู้ใหญ่ท่านหนึ่งได้กราบเรียนตามหลวงพ่อว่า อารมณ์อัพยากถดไม่จำเป็นต้องมีเดิมพาะพระอรหันต์ใช่หรือไม่ ?

ท่านตอบว่า

“ใช่ แต่อารมณ์อัพยากถดของพระอรหันต์ท่านทรงตลอดเวลา ไม่เหมือนปุถุชนที่มีเป็นครั้งคราวเท่านั้น”

ท่านอุปมาอารมณ์ให้ฟังว่า เปรียบเสมือนคนไปปืนที่ตรงทางสองแพร่ง ทางหนึ่งไปทางดี (กุศล) อีกทางหนึ่งไปในทางที่ไม่ดี (อกุศล)

ท่านว่า อัพยากถดมี ๓ ระดับ คือ

- ระดับหยาบ คือ อารมณ์ปุถุชนที่เฉยๆ ไม่คิดดี ไม่คิดชั่ว ซึ่งมีเป็นครั้งคราวเท่านั้น

- ระดับกลาง มีในผู้ปฏิบัติสมາธิ มีสติ มีความสงบของจิต วางอารมณ์จากสิ่งที่ดี ที่ชัว ดังที่เรียกว่าอุเบกขารมณ์

- ระดับละเอียด คือ อารมณ์ของพระอรหันต์ ซึ่งไม่มีหั้ง อารมณ์ที่คิดปุรุ่งไปในทางดีหรือในทางไม่ดี วางอารมณ์อยู่ได้ตลอดเวลาเป็นวินาธรรมของท่าน

การบวชจิต-บวชใน

หลวงพ่อเคยประภาไว้ว่า.....

จะเป็นชายหรือหญิงก็ได้ ถ้าตั้งใจประพฤติปฏิบัติ มีศีล รักในการปฏิบัติ จิตมุ่งหวังเอกสารพันทุกข์เป็นที่สุด ย่อมมีโอกาสเป็นพระกันได้ทุกๆ คน

มีโอกาสที่จะบรรลุมรรค ผล นิพพาน ได้เท่าเทียมกันทุกคน ไม่เลือกเพศ เลือกวัย หรือฐานะ แต่อย่างใด ไม่มีอะไรมาเป็นอุปสรรคในความสำเร็จได้ นอกจาก ใจของผู้ปฏิบัติเอง ท่านได้แนะนำเคล็ดในการบวชจิตว่า.....

“ในขณะที่เรานั่งสมาธิเจริญภารานั้น คำกล่าวว่า พุทธั สรณั คัจฉาม... ให้นึกถึงว่าเรามีพระพุทธเจ้า เป็นพระอุปัชฌาย์ ของเรา

คัมมัง สรณั คัจฉาม... ให้นึกว่าเรามีพระธรรม เป็นพระกรรมวาจาจารย์

สังฆั สรณั คัจฉาม... ให้นึกว่าเรามีพระอริยสัมมา เป็นพระอนุสาวนาจารย์

แล้วอย่าสนใจขันธ์ หรือร่างกายเรา ให้สำรวจจิตให้ดี มีความยินดีในการบวช ชายก็เป็นพระภิกษุ หญิงก็เป็นพระภิกษุณี อย่างนี้จะมีอานิสงส์สูงมาก จัดเป็นเนกขั้นบารมีขั้นอุกฤษ្សทีเดียว”

อุปมา ศีล สมาริ ปัญญา

ครั้งหนึ่งได้มีโอกาสสนทนากับหลวงน้าสายหยุด ท่านได้เมตตาเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า หลวงพ่อเคยเปรียบธรรมะของพระ-พุทธเจ้าเหมือน แกงส้ม แกงส้มนั้นมี ๓ รส คือ เปรี้ยว เค็ม และเผ็ด ซึ่งมีความหมายดังนี้

รสเปรี้ยว หมายถึง ศีล ความเปรี้ยวจะกัดกร่อนความสกปรกออกได้ฉันใด ศีลก็จะขัดเกลาความหยาบอออกจากกาย วาจา ใจ ได้ฉันนั้น

รสเค็ม หมายถึง สมาริ ความเค็มสามารถตรักระจากอาหารต่างๆ ไม่ให้น่าเสียได้ฉันใด สมาริก็สามารถตรักระจากจิตของเราให้ตั้งมั่นอยู่ในคุณความดีได้ฉันนั้น

รสเผ็ด หมายถึง ปัญญา ความเผ็ดร้อนโผล่แล่นไป เปรียบได้ดั่งปัญญาที่สามารถถกอ้อให้เกิดความคิด ขัดความไม่รู้ เปลี่ยนจากของคัวเป็นของง่าย จากมีดเป็นสว่างได้ฉันนั้น

ตรี โภ เอก

ครั้งหนึ่ง ผู้เขียนจะจัดทำบุญเพื่อเป็นกิจกรรมเดินธรรมน้อมถวายแด่หลวงพ่อเกษม เขมโก เนื่องในโอกาสที่หลวงพ่อท่านมีอายุครบ ๙๙ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ผู้เขียนได้เรียนถามหลวงพ่อว่า

“การทำบุญอย่างไร จึงจะดีที่สุด”

หลวงพ่อท่านได้เมตตาตอบว่า

“ของดีนั้นอยู่ที่เรา

ของดีนั้นอยู่ที่จิต

จิตมี ๓ ชั้น ตรี โภ เอก

ถ้าตรีก็ต้านอย โภก็ปานกลาง เอกนี้อย่างอุดมสมบูรณ์

มันไม่มีอะไร... ก็ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ตัวอนัตตา呢 แหล่งเป็นตัวเอก

ໄລໄປໄລเม ให้มันเป็นสังชารร่างกายเรา ตายแน่ๆ

คนเราหนีตายไปไม่พ้น

ตายน้อย ตายใหญ่

ตายใหญ่ก็หมด ตายน้อยก็เหลือ

ไปต่องดูให้ดีเถอะ...”

ต้องสำเร็จ

หลวงพ่อเคยสอนว่า...

“ความสำเร็จนั้นมิใช่อยู่ที่การสวดมนต์อันวนพระเจ้ามาประทานให้ หากแต่ต้องลงมือทำด้วยตนเอง ถ้าตั้งใจทำตามแบบแล้วทุกอย่างต้องสำเร็จ ไม่ใช่ จะ สำเร็จ พระพุทธเจ้าท่านวางแผนเอาไว้แล้ว คุณบ้าอาจารย์ทุกกองคงมีพระพุทธเจ้าเป็นที่สุด ก็ได้ทำตามแบบเป็นตัวอย่างให้เราดู อธิบายท่านก็กล้ายเป็นพระธาตุกันหมด

เมื่อได้ตรีตรองพิจารณาให้รอบคอบแล้ว ขอให้ลงมือทำทันที ข้าขอรับรองว่าต้องสำเร็จ ส่วนจะช้าหรือเร็วนั้น อยู่ที่ความเพียรของผู้ปฏิบัติ”

ขอให้ตั้งปัญหาตามตัวเองว่า “สิ่งนี้ บัดนี้เราได้ลงมือทำแล้วหรือยัง?”

พระนิพพาน

เคยมีศิษย์นักปฏิบัติท่านหนึ่งได้ถามหลวงพ่อเกี่ยวกับเรื่องของพระนิพพาน หลวงพ่อท่านได้ตอบให้ฟังเป็นเรื่องที่ชวนให้คิดว่า

“พระนิพพานอุปมาฆนาดเท่าเส้นผม ผู้ที่จะผ่านพ้นในขั้นสุดท้ายไปได้หรือไม่ได้อยู่เพียงนิดเดียวในการทำจิตตัดญาติได้หรือไม่เห็นนั้น

พระพุทธเจ้าสอนที่ท่านจะปรินิพพาน ท่านได้ปรินิพพานไปในระหว่างรูปปามาṇและอรูปปามาṇ ผู้ที่ดับขันธ์ในระหว่างทรงรูปปามาṇ ย่อมได้เป็นรูปพรหมซึ่งยังไม่มีมุติหลุดพ้น ผู้ที่ดับขันธ์ในขณะทรงอรูปปามาṇ ย่อมได้เป็นอรูปพรหม ซึ่งก็ยังเป็นสมมุติอยู่เช่นกัน

ส่วนพระพุทธเจ้าท่านดับขันธ์ระหว่างช่วงทั้งสอง เป็นการดับขันธ์ด้วยความบริสุทธิ์เหนือสมมุติโดยสิ้นเชิง ไม่ติดอยู่ทั้งในรูปปามาṇและอรูปปามาṇซึ่งเป็นวิปัสสนาภิลे�สทั้งสองอย่าง

พระอรหันต์บางประเภทที่ไม่สามารถเจริญอรูปสมบัติท่านก็ดับขันธ์ไปด้วยความบริสุทธิ์เช่นกัน แม้อยู่ก็อยู่ด้วยจิตที่บริสุทธิ์ไม่ติดในสมมุติใดๆ เพราะความชำนาญในด้านสมารถของพระอรหันต์แต่ละประเภทนั้นไม่เท่ากัน”

จะเอาโลกหรือเอาธรรม

บ่อยครั้งที่มีผู้มาถามปัญหาภับหลวงพ่อ โดยมักจะนำเอาเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับหน้าที่การงาน สามีภารยา ลูกเต้า ญาติ มิตร หรือคนอื่นๆ มาปะรำภัยให้หลวงพ่อฟังอยู่เสมอ

ครั้งหนึ่งท่านได้ให้คติเดือนใจผู้เขียนว่า
“โลกเท่าแผ่นดิน ธรรมเท่าปลายเข็ม”

ซึ่งต่อมาท่านได้ให้ความหมายว่า

“เรื่องโลกมีแต่เรื่องยุ่งของคนอื่นทั้งนั้น ไม่มีที่สิ้นสุด เราไปแก้ไขเขาไม่ได้ ส่วนเรื่องธรรมนั้นมีที่สุด มาจบที่ตัวเรา ให้มานิ่งๆ ดูตัวเอง แก้ไขที่ตัวเราเอง ตนของตนเดือนตนด้วยตนเอง

ถ้าคิดสิ่งที่เป็นธรรมแล้วต้องกลับเข้ามาหาตัวเอง ถ้าเป็นโลกแล้วจะมีแต่ส่งออกไปข้างนอกตลอดเวลา เพราะธรรมแท้ๆ ย่อมเกิดจากในตัวของเรานี้ทั้งนั้น”

การอุทิศส่วนกุศลภายนอกภายนใน

มีบางท่านเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ด้วยของหลวงพ่อ ซึ่งท่านเมตตาทำเป็นปกติ จึงมีความหวังว่าเมื่อตนตายหลวงพ่อท่านจะเมตตาให้บุญส่งวิญญาณ ส่งจิตไปสวรรค์ไปนิพพานได้ ด้วยตนเป็นผู้เข้าวัดทำทานและปรนนิบัติหลวงพ่อมานาน

หลวงพ่อท่านก็เมตตาเตือนว่า

“ถ้าข้าแตiyไปก่อน แล้วใครจะส่ง (บุญ) ให้แก่ล่ะ”

ด้วยความไม่เข้าใจ ท่านผู้นั้นจึงมีคำตอบว่า

“ขอให้หลวงพ่ออยู่ต่อไปนานๆ ให้พากผุดายก่อน”

นี่เป็นจุดชวนคิดในคำเตือนของท่านที่บอกเป็นนัยว่า การไปสุคติหรือการหลุดพันนั้น ต้องปฏิบัติ ต้องสร้างด้วยตนเองเป็นสำคัญ มิใช่นะจะพึงบุญพึงกุศลผู้อื่น การอาศัยผู้อื่นเมื่อตายแล้วนั้นเป็นเพียงส่วนน้อยที่อาจจะได้ อิกหั้งยังเป็นความไม่แน่นอนด้วย สู้ทำด้วยตัวเองไม่ได้เป็นแรงคิดให้คิดว่า ต้องปฏิบัติตนให้มั่นใจในตนเองตั้งแต่ก่อนตาย เมื่อถึงเวลาจำต้องทิ้งขันธ์จะไม่ต้องมัวกังวลต่อภพชาติภายน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติให้รู้แจ้งในธรรมตั้งแต่ปัจจุบันชาตินี้เป็นดียิ่งที่เดียว

ธรรมโอวาท

เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในวงของผู้ปฏิบัติธรรม หลวงพ่อท่านได้ให้โอวาทเตือนผู้ปฏิบัติไว้ว่า “**การมาอยู่ด้วยกัน ปฏิบัติด้วยกัน** มากเข้าย่อมมีเรื่องกระทบกระทั้งกันเป็นธรรมชาติ ตราบใดที่ยังเป็นปุถุชนคนธรรมชาติอยู่ ที่ภูมิความเห็นย่อมต่างกัน ขอให้อาแต่ส่วนดีมาสนับสนุนกัน อย่าเอาความอวดกัน”

การปรามาสพระก็คือการพูดจาจังๆ ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ หรือท่านที่มีศิล มีธรรมก็คือ จะเป็นกรรมติดตัวเราและขัดขวางการปฏิบัติธรรมในภายน้ำ ดังนั้น หากเห็นใครทำความดี ก็ควรอนุโมทนาบันดีด้วย แม้ต่างวัด ต่างสำนักหรือแบบปฏิบัติต่างกัน ก็ตาม

ไม่มีใครผิดหรอก เพราะฉุดมุ่งหมายต่างก็เป็นไปเพื่อความพัฒนาทุกๆ เช่นกัน เพียงแต่เราจะทำให้ดี ดียิ่ง ดีที่สุดเท่านั้น ขอให้ถามตัวเราเองเสียก่อนว่า “**แล้วเราล่ะ ถึงที่สุดแล้วหรือยัง?**”

นายระนาดเอก

เกี่ยวกับเรื่องไหวพริบ ปฏิภัณฑ์และตัวปัญญา หลวงพ่อท่านได้ยกตัวอย่างเรื่องของนายระนาดเอกไว้ให้ฟังว่า

สมัยก่อนการเรียนระนาคนั้นอาจารย์จะสอนวิชาการตีระนาดแม่ไม้ต่างๆ โดยทั่วไปแก่ศิษย์ ส่วนแม่ไม้วิชาครูจะเก็บไว้เฉพาะตน มิได้ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ผู้หนึ่งผู้ใด อุบัติวันหนึ่ง นายระนาดเอกพากผ่อนนอนเล่นอยู่ใต้ถุนเรือนที่บ้านอาจารย์ของตน ได้ยินเสียงอาจารย์ของเขากำลังต่อเพลงระนาดทบทวนแม่ไม้วิชาครูอยู่ นายระนาดเอกก็ตอบฟัง ตั้งใจจดจำไว้จนขึ้นใจ

วันหนึ่งอาจารย์ได้เรียกศิษย์ทุกคนมาแสดงระนาดให้ดูเพื่อทดสอบฝีมือ ถึงครานายระนาดเอก ก็ได้แสดงแม่ไม้วิชาครูซึ่งໄพเราะกว่าศิษย์ผู้อื่น

อาจารย์รู้สึกแปลกใจมากที่ศิษย์สามารถแสดงแม่ไม้ของครูให้โดยที่ตนไม่เคยสอนมาก่อน จึงถามนายระนาดเอกว่าไปได้แม่ไม่นี้มาจากไหน

นายระนาดเอกจึงตอบว่า “ได้มาจากใต้ถุนเรือน ครับ”
แล้วหลวงพ่อได้สรุปให้พวกราฟง่าว่า

การเรียนธรรมก็เช่นกัน ต้องลักษณะ แบบเขาเรียน คือ จะจำ เอาสิ่งที่ดีงามของผู้อื่นมาปฏิบัติแก่ตนเองให้ได้ ตัวท่านเองสอนได้ บอกทางได้แต่ไม่หมด ที่เหลือเราผู้ปฏิบัติต้องค้นคว้าเอง ฝึกฝนนำ ไปประดับด้วยตนเอง คราวนี้ดีก็เรียนได้เร็ว เหมือนนายระนาดเอก ในเรื่องนี้

คำสารภาพของศิษย์

เราเป็นศิษย์รุ่นปลายอ้อปลายแ xen และมีความชี้เกียจเป็นปกติ ก่อนที่เราจะไปวัด เราไม่เคยสนใจทำอะไรจริงจังยานาน คือ เราสนใจทำจริงจังแต่ก็ประเดิมเดียว เมื่อเราได้ไปวัด ด้วยความอยากรู้เหมือนที่เพื่อนบ้านคนเข้ารู้ เข้าเห็น เราจึงพยายามทำ แต่มันไม่ได้ ความพยายามของเราลดลงอย่างลงตัวที่ผ่านไป แต่ความอยากรู้ของเรามันไม่ได้หมดไปด้วยพ้อชี้เกียจหนักเข้า เราจึงถูกหัวใจพ่อว่า

“หูชี้เกียจเหลือเกินค่ะ จะทำยังไงดี”

เราจำได้ว่าท่านนั่งเอนอยู่ พอดีเรากราบเรียนถามท่านกับลูกชื่นนั่งฉบับไว มองหน้าเรา แล้วบอกว่า

“ถ้าข้าบอกแก้ไม่ให้กลัวตาย แกจะเชือข้าให้มะ”

. เราเงียบ เพราะไม่เข้าใจที่ท่านพูดตอนนั้นเลย
อีกครั้งหนึ่งปลดคลน เรากราบเรียนถามท่านว่า

“คนที่ชี้เกียจอย่างหูนี้ มีสิทธิ์ถึงนิพพานได้หรือไม่”

หลวงพ่อท่านนั่งสูบบุหรี่มอยู่และบอกเราว่า

“ถ้าข้าให้แกเดินจากนี้ไปกรุงเทพฯ แกเดินได้ไหม”

เราเงียบแล้วยิ้มแห้งๆ ท่านจึงพูดต่อว่า

“ถ้าแกกินข้าวสามมื้อ มันก็มีกำลังวังชา เดินไปถึงได้ ถ้า

แกกินข้าวมื้อเดียว มันก็พอไปถึงได้แต่ข้าน้อย แต่ถ้าแกไม่กินข้าวไปเลย มันก็คงไปไม่ถึง ใช้ในมลลະ”

เรารู้สึกเข้าใจความข้อนี้มีความพยายามที่เดียว แล้วหลวงพ่อท่านก็พูดต่อว่า

“เรื่องทำมังธรรมะอะไรข้าพูดไม่เป็นnorok ข้าก็เป็นแต่พูดของข้าอย่างนี้แหละ”

สันติ กมี

เคยมีผู้ปฏิบัติกราบเรียนถามหลวงพ่อว่า^๑
 “หลวงพ่อครับ ขอธรรมะสันติ ในเรื่องวิธีปฏิบัติเพื่อให้
 กิเลสตัวคือ กิริ โลก หลง หมวดไปจากใจเรา จะทำได้อย่างไร
 ครับ”
 หลวงพ่อตอบเสียงดังฟังชัด จนพวกราในที่นั้นได้ยินกัน
 ทุกคนว่า “สดิ”

วัดผลการปฏิบัติด้วยสิ่งใด ?

มีผู้ปฏิบัติหลายคน ปฏิบัติไปนานเข้าขากhexa ไม่แจ้งว่าตน
 ปฏิบัติไปทำไม หรือปฏิบัติไปเพื่ออะไร ดังครั้งหนึ่ง เคยมีลูกศิษย์
 กราบเรียน ถามหลวงพ่อท่านว่า

“ภารนามากก็นานพอกสมควรแล้ว รู้สึกว่ายังไม่ได้รู้ได้เห็นสิ่ง
 ต่างๆ มีนิมิตภายนอก แสงสีต่างๆ เป็นต้น ดังที่ผู้อื่นเขารู้เห็น
 ทางปฏิบัติกันเลย”

หลวงพ่อท่านย้อนถาม สันติ ว่า

“ปฏิบัติแล้ว กิริ โลก หลง แยกคนอยลงหรือเปล่า ล่ะ
 ถ้าลคลงช้าว่าแกใช้ได้”

ของจริง ของปลอม

เมื่อนลายปักก่อน ได้เกิดไฟในมือที่วัดสะแกบริเวณกุญแจรองข้ามกุญแจวงพ่อ แต่ไฟไม่ใหม่กุญแจวงพ่อ เป็นที่อัศจรรย์ใจเก่าศิษย์และผู้ที่พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง ถึงขนาดมีมาราภัสท่านหนึ่งคิดว่าหลงพ่อท่านมีพระดี มีของดี ไฟจึงไม่ใหม่กุญแจท่าน

ผู้ใหญ่ท่านนั้นได้มาที่วัดและกราบเรียนหลวงพ่อว่า
“หลวงพ่อครับ ผนช.x พระดีที่กันไฟได้นั่นอยู่ครับ”
 หลวงพ่ออยู่ก่อนตอบว่า
“พุทธัง ธรรมัง สังฆัง ไตรสรณคมน尼 แหลพระดี”
 ผู้ใหญ่ท่านนั้นกรีบบอกว่า
“ไม่ใช่ครับ ผนช.x พระเป็นองค์ๆ อย่างพระสมเด็จนะครับ”
 หลวงพ่อ ก็กล่าวยืนยันหนักแน่นอีกว่า
“กพุทธัง ธรรมัง สังฆัง นีแหละมีแคนี้ล่ะ กาวนาให้ดี”
 แล้วหลวงพ่อ ก็ได้ให้อะไรจนผู้ใหญ่ท่านนั้นกลับไปหลวงพ่อ
 จึงได้ประภารมฉบับมีศิษย์ที่ยังอยู่ว่า
“คนเราเนี้ยเปล่า ชาให้ของจริงกลับไม่เอา จะเอาของปลอม”

จะตามมาเอง

ดูต่อไป

หลายปีมาแล้ว มีพระภิกษุปูชนี ได้มาบวชปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดสะแก ก่อนที่จะลาสิกขาเข้าสู่เพศมสาวาส ท่านได้นัดแนะกับเพื่อนพระภิกษุที่จะสึกด้วยกันสองคู่ว่าเพื่อความเป็นสิริมงคลก่อนสึก พากเราจะไปกราบขอให้หลวงพ่อพรหมน้ำมนต์และให้พระท่านได้เล่าให้ผู้เขียนฟังว่า

ขณะที่หลวงพ่อพรหมน้ำมนต์ ให้พรอยู่นั้น ท่านก็นึก起ชีชานอยู่ในใจว่า “ขอความรำรวยมหาศาล ขอลาภขอผลพูนทรัพย์ ภิกินมีให้ไม่รู้หมด จะได้แบ่งไปทำบุญมากๆ”

หลวงพ่อหันมามองหน้าหลวงพ่อที่กำลังคิดอะไรเพ้อฝันถึงความรำรวยนี้ ก่อนที่จะบอกว่า

“ท่าน ที่ท่านคิดนั่นมันต่ำ คิดให้มันสูงไว้ไม่ดีหรือ แล้วเรื่องที่ท่านคิดนั่นจะตามมาทีหลัง”

*

สติธรรม

กัมพูชา

ปอยครังที่พวกราถูกหลงพ่อท่านดูในเรื่องของการไม่สำรวม
ระหว่าง ท่านมักจะดูว่า

“ให้ทำ (ปฏิบัติ) ไม่ทำ ทำประเดียวเดียว เดียวออกมา
จับกลุ่มกันอีกแล้ว ทีเวลาคุยก็คุยกันได้นาน”

ปฏิปทาของท่านต้องการให้พวกราตั้งใจปฏิบัติตั้งใจทำให้จริง
มีสติ สำรวมระหว่าง แม่เวลา กินข้าว ท่านก็ให้ระวังอย่าพูดคุยกัน
เฉพาะเสียงดัง

“สติ” นั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่จะทำให้เราได้หยุด
คิดพิจารณา ก่อนที่จะทำ จะพูด และแม้แต่จะคิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า สิ่ง
นั้นดีหรือช้า มีคุณประโยชน์หรือเสียหาย ควรกระทำหรือควร
งดเว้นอย่างไร เมื่อยังคิดได้ ก็จะช่วยให้พิจารณาทุกสิ่งทุกอย่าง
ละเอียดปราณีต และสามารถกลั่นกรองเอาสิ่งที่ไม่เป็นสาระไม่เป็น
ประโยชน์ออกให้หมด คงเหลือแต่เนื้อที่ถูกต้องและเป็นธรรมซึ่งเป็น
ของควรคิด ควรพูด ควรทำแท้ๆ

คนดีของหลวงพ่อ

ธรรมะที่หลวงพ่อนำมาอบรมพวกราเป็นธรรมที่สูงบยืน
และไม่เปิดเป็นไครด้วยกรรมทั้งสามคือ ความคิด การกระทำ และ
คำพูด ครั้งหนึ่งท่านเคยอบรมศิษย์เกี่ยวกับวิธีสังเกตคนดีสั้นๆ
ประโยคหนึ่งคือ

“คนดี เช้าไม่ตีครอ”

ทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติธรรม หรือการทำงาน
ในทางโลกนั้นยอมมีการกระทบกระทั้งกันเป็นธรรมชาติของโลกปุถุชน
หากเรากระทำการสิ่งใดซึ่งชอบด้วยเหตุผล คือ ได้พยายาม
ทำอย่างดีที่สุดแล้ว อย่าไปกลัวว่าใครเข้าจะว่าอะไรเรา ใครเข้าจะ
โกรธเรา แต่ให้กลัวที่เราจะไปว่าอะไรเรา กลัวที่เราจะไปโกรธเขา

อุเบกษาธรรม

เรามักจะเห็นการกระทำที่เป็นคำพูดและการแสดงออกอยู่บ่อยๆ ส่วนการกระทำที่เป็นการนิ่งที่เรียกว่ามีอุเบกษานั้นมักไม่ค่อยได้เห็นกันในเรื่องการสร้างอุเบกษาธรรมขึ้นในใจนั้นผู้ปฏิบัติใหม่มีเมื่อได้เข้ามาวัดธรรม เห็นธรรม ได้พบเห็นสิ่งเปลกๆ และคุณค่าของพุทธศาสนา มักเกิดความรู้สึกว่าอย่างชวนคนมาวัด มาปฏิบัติให้มากๆ โดยลืมดูพื้นฐานจิตใจของบุคคลที่กำลังจะชวนว่าเขามีความสนใจมากน้อยเพียงใด

หลวงพ่อท่านบอกว่าให้ระวังให้ดีจะเป็นบาป เปรียบเสมือนกับการจุดไฟไว้ตรงกลางระหว่างคน ๆ คน ถ้าเราเอาธรรมะไปชวนเขา เขาไม่เห็นด้วยประมาณนี้ซึ่งเป็นธรรมของพระพุทธเจ้า ก็เท่ากับเราเป็นคนก่อแล้วเข้าเป็นคนจุดไฟ บาปทั้งคู่ เรียกว่า เมตตาจะพาตกเหว

แล้วท่านก็ยกอุทาหรณ์สอนต่อว่า “ Nemion กับมีชัยคนหนึ่ง ตกอยู่ในเหวลึก มีผู้จะมาช่วยคนที่นั่นเมื่อเมตตาจะมาช่วยเขา เชือกดึงขึ้นจากเหว ดึงไม่ไหวจึงตกลงไปในเหวนมิอนกัน คนที่สองมีกรุณามาช่วยดึงอีก ก็ตกลงเหวอีก คนที่สามมีมุทิตามาช่วยดึงอีก ก็พลาดตกลงเหวอีกเช่นกัน คนที่สี่สุดท้ายเป็นผู้มีอุเบกษาธรรมเห็นว่าเหวนี้ลึกเกินกว่ากำลังของตนที่จะช่วย ก็ไม่ได้ทำการใดทั้งๆ ที่จิตใจก็มีเมตตาธรรมที่จะช่วยเหลืออยู่ คนสุดท้ายนี้จึงอดซีวิตจากการตกเหวตาย เพราะอุเบกษาธรรมนี้แล"

หลวงพ่อ กับ ในหลวง

หลวงพ่อเคยเล่าให้ฟังว่า เมื่อหลายสิบปีก่อน ครั้งที่ท่านได้ พึ่งข้าวในหลวงรัชกาลที่ ๙ เสด็จสรวงคต ท่านเกิดความสลดสังเวช มากว่าคนไทย หลายคนยังขาดกัดัญญาติเดาคุณต่อพระเจ้าอยู่หัว ท่านคิดอยู่เสมอว่า ทำอย่างไรจะให้คนไทยมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ องค์ท่านเองนั้นตั้งแต่บัดนั้นจนกระทั่งทุกวันนี้ แม้กาลเวลาล่วงเลยไปหลายสิบปี กิจวัตรอันหนึ่งท่านทำอยู่มีได้ขาด คือ การสวดมนต์ถวายพระพรแด่ในหลวงทุกวันตลอดมา ขอให้ พระองค์มีพระชนมายุยิ่งยืนนานเป็นมิ่งขวัญคนไทยตลอดไป

หลวงพอยังได้กล่าวกับผู้เขียนอีกว่า เพราะพระเจ้าแผ่นดิน (ร.๙) ท่านปฏิบัติ (ธรรม) ต่อไปพุทธศาสนาในเมืองไทยจะเจริญขึ้น เพราะท่านเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่าง

หนึ่งในสี่

ครั้งหนึ่งหลวงพ่อได้ประภาษธรรมกับผู้เขียนว่า...

“ข้านั่งดูดยา มองดูซองยาแล้วก็ตั้งปัญหาตามตัวเองว่า เรายังปฏิบัติได้๊ ๑ ใน ๔ ของศาสนาแล้วหรือยัง? ถ้าซองยานี้แบ่ง เป็น ๔ ส่วน เรายังไม่ได้๊ ๑ ใน ๔ มันจวนเฉยันจะได้แล้วมันก็ คลาย เนมื่อนเรามัดเชือกจนเกือบจะแน่นได้ทันแล้วเราปล่อย มัน ก็คลายออก เราเนียังไม่เชือจริง ถ้าเชือจริงก็ต้องได้๊ ๑ ใน ๔ แล้ว”

ต่อมาภายหลังท่านได้ขยายความให้ผู้เขียนฟังว่า

ที่ว่า ๑ ใน ๔ นั้น อุปมาตั้งการปฏิบัติธรรมเพื่อให้บรรลุ 目標 ในพุทธศาสนา ซึ่งแบ่งเป็นขั้นโดยบัน ศิกิทาคามี อนาคตมี และอรหัตผล อย่างน้อยเราเกิดมาชาตินี้ชาตินี้ ได้พบพุทธศาสนาซึ่งเปรียบเสมือนสมบัติอันล้ำค่าแล้ว หากไม่ปฏิบัติธรรมให้ได้ ๑ ใน ๔ ของพุทธศาสนาเป็นอย่างน้อย คือ เข้าถึงความเป็นพระ ไสเดบัน ปิดประตูอย่างภูมิให้ได้ ก็เท่ากับว่าเราเป็นผู้ประมาณอยู่ เนมื่อนเรามีข้าวแล้วไม่มีกิน มีนาแล้วไม่ทำ ขันได้ก็ขันนั้น

ธรรมชาติของยา (บุหรี่)

ปอยครั้งที่หลงพ่อมาจะหยิบยกเอาสิ่งของรอบตัวท่านมาอุปมาเป็นข้อธรรมะให้ศิษย์ได้ฟังกันเสมอ

ครั้งหนึ่งท่านได้อบรมศิษย์ผู้หนึ่งเกี่ยวกับการรู้เห็นและได้ธรรมว่ามีทั้งชั้นหยาบ ชั้นกลาง ชั้นละเอียด อุปมาเหมือนอย่างของyanee (หลงพ่อท่านซึ่งเป็นที่ของบุหรี่)

“แต่แรกเราเห็นแค่ช่องของมัน

แล้วเราจะไปเห็นมวนบุหรี่อยู่ในช่องนั้น

ในมวนบุหรี่แต่ละมวนก็ยังมียาเส้นอยู่ภายในอีก

แล้วที่สุดจะเกิดตัวปัญญาขึ้น รู้ด้วยว่ายาเส้นนี้ทำมาจากอะไร

จะเรียกว่า เห็นในเห็น ก็ได้

ลองไปตรองดูแล้วเทียบกับตัวเราในตัวเดอะ”

ประภารม

แต่ในแต่โบราณ คนเราเกิดมาแล้วมีแต่ความวุ่นวายสารพัดอย่างปูชนีย์ต่างๆ นานานับไม่ถ้วนเหลือที่จะคณฯ เมื่อเรามาทำความสงบแม้เพียงประดิษฐ์เดียวก็รู้สึกว่าเย็นใจสบายใจ เราถึงควรรักษาความเย็นอันนี้ ความสบายอันนั้นไว้ให้ตลอดไป จึงจะเป็นไปเพื่อความสุขซึ่งเป็นความประถนาของคนทั่วไป เมื่อได้ความสุขนั้นมาแล้วก็จะรักษาความสุขนั้นไว้ ของหายใจง่ายแต่รักษาได้ยาก

ครั้นทำได้แล้วที่จะรักษาไว้ให้ได้นานนั้นยากที่สุด เพราะอะไร เพราะกิริยาอาการทุกอย่างของเรามันกระทบกระเทือนอยู่ตลอดเวลาเป็นต้นว่า ยืน เดิน นั่ง นอน การพูด การคุย การกิน สารพัดทุกอย่าง เป็นเรื่องกระทบอย่างตันตะทุกสิ่งทุกประการ จิตมันก็ส่งไปตามอย่างตันจะจึงว่ารักษาได้ยาก

ถ้าหากผู้ทำได้ชำนาญคล่องแคล่วเสียแล้วท่านรู้เท่ารู้เรื่องท่านตามรู้ตามเห็นทุกสิ่งทุกประการ มันจะมาแบบไหนก็ตามรู้เรื่องของมันจิตส่งไปก็เป็นธรรมะ จะคิดนึกถึงก็เป็นธรรมะ มันปูรุมันแต่งก็เป็นธรรมะ ถ้ารู้เท่ารู้เรื่องมันเป็นธรรมด้วยเป็นของมันอย่างนั้นเป็นธรรมะทั้งหมด ผู้ปฏิบัติจะเห็นความดีความชั้นของตนตรงนี้แหละ มันเป็นธรรมหรือมันเป็นโลก ก็เห็นกันที่ตรงนี้ ที่จิตนี่

ข้อควรคิด

การไปปัด ไปไห้วพระ ตลอดจนการสนทนาร่วมกับท่านสมควรที่จะต้องมีความตั้งใจและเตรียมให้พร้อมที่จะรับธรรมจากท่าน มิฉะนั้นแล้วอาจเกิดเป็นโทษได้ ดังเรื่องต่อไปนี้

ปกติของหลวงพ่อท่านมีความเมตตา อบรมสั่งสอนศิษย์ และสนทนาร่วมกับผู้สนใจตลอดมา วันหนึ่งมีผู้มากราบNmสการท่าน และเรียนถามปัญหาต่างๆ จากนั้นจึงกลับไป

หลวงพ่อท่านได้ยกเป็นคติเดือนใจให้ผู้เขียนฟังว่า

“คนที่ไม่มีอกี หากไปเจอพระคัลลกัลลงนรก ไม่ไปสววรค์ นิพพานหรอก”

ผู้เขียนจึงเรียนถามท่านว่า “พระเนตรไรครับ”

ท่านตอบว่า

“ก็จะไปปramaสพระท่านนั่นซี ไม่ได้ไปເອະຣມຈາກ ທ່ານ”

หลวงพ่อเคยเตือนพวงเราไว้ว่า “การไปอยู่กับพระอรหันต์ อย่าอยู่กับท่านนาน เพราะเมื่อเกิดความมักคุ้นแล้ว มักทำให้ ลืมตัวเห็นท่านเป็นเพื่อนเล่น คุยกันหัวท่านบ้าง ให้ท่านเหะให้ คุบ้างถึงกับออกปากใช้ท่านเลยก็มี การกระทำเช่นนี้ถือเป็น การปramaสพระ ลบหลู่คุณอาจารย์และเป็นบาปมาก ปิดกั้น ทางมรccผลนิพพานได้ จึงขอให้พวงเราสำรวมระวังให้ดี”

ไม่พยากรณ์

เกี่ยวกับเรื่องปฏิบัติธรรมแล้วจะได้สำเร็จมรccผลนิพพาน หรือไม่ เคยมีพระภิกษุท่านหนึ่งได้มารกราบNmสการและเรียน ถามหลวงพ่อว่า

“หลวงพ่อครับ กรณะจะได้สำเร็จหรือไม่ หลวงพ่อช่วย พยากรณ์ทีครับ”

หลวงพ่อนิ่งสักครู่หนึ่งก่อนตอบว่า

“พยากรณ์ไม่ได้”

พระภิกษุรูปนั้นได้เรียนถามต่อว่า

“พระเนตรไนครับ”

หลวงพ่อจึงตอบว่า

“ถ้าผมบอกว่าท่านได้สำเร็จหากท่านเกิดประมาณที่ไม่ปฏิบัติ ต่อ มันจะสำเร็จได้อย่างไร และถ้าผมบอกว่าท่านไม่สำเร็จท่าน ก็คงจะชี้เกiy จะและจะทึ่งการปฏิบัติไป นิมนต์ท่านทำต่อເຕະ ครับ”

วัดของคนเข้าวัด

การเข้าวัด

วัด หมายถึง สถานที่ที่เป็นสัดส่วน สะอาด สงบ สวยงามและร่มเย็น ควรแก่การเคารพบูชา โดยสถานที่ พระสงฆ์ผู้ประพฤติธรรม ตลอดจนวัตถุสิ่งของเครื่องสักการะต่างๆ ก็ตี เป็นที่รวมເเอกสารและวัดดุเข้าด้วยกัน รวมคุณงามความดีทั้งหลายไว้เป็นเครื่องบรรจุ จิตใจให้สูงค่าควรแก่การท่านบูรุ่งเพื่อความเจริญรุ่งเรืองตลอดกาล มิได้หมายถึงสถานที่ท่องเที่ยวอันสวยงามหรือเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจโดยทั่วไป ฉะนั้นอย่าเข้าใจว่าวัดเป็นที่เที่ยว

วัด คือ การตรวจสอบขนาดความกว้าง ความยาว ความหนา ความบาง หรือสูงต่ำ คำขาวในคน สัตว์และสิ่งของ วัดปริมาณ วัดความรู้ ความสามารถ วัดคุณภาพเพื่อให้รู้ผลลัพธ์

การเข้าวัดคืออะไร เข้าอย่างไร เข้าที่ไหน การเข้าวัดต่างกับการไปวัดอย่างไรนี้ เป็นสิ่งที่เราควรจะทำความเข้าใจให้ดีเสียก่อน มิฉะนั้นการเข้าวัดของเราอาจเกิดเป็นโทษมากกว่าเกิดเป็นคุณโดยที่เรามิได้ตั้งใจ

การไปวัดคือการไปดูไปชมภายในบริเวณวัด ความสวยงามของธรรมชาติ ศิลปการปลูกสร้าง ธรรมเนียมประเพณีของวัด ความเป็นอยู่ของพระเนրดุคุณที่ไปอยู่วัดไปเพื่อรดน้ำมนต์สะเดาะเคราะห์ เพื่อเสาะแสวงหาโชค หาดวง นาเครื่องรางของขลัง ดูกันไป พิงกันไป พูดกันไป จริงบ้างไม่จริงบ้าง มีสาระบ้าง ไม่มีสาระบ้าง ดูกันใจตนก็ว่าดี ไม่ดูกันใจตนก็ไม่ดี ก็คือเรื่องของคนไปวัด

ส่วนการเข้าวัด คือ การเข้าไปดูใจของตน วัดความโลกความกรุณ ความลงที่มีอยู่ในใจเพื่อชำระสะอาดให้หมดไป กล้าหาญในการที่จะชำระซักฟอกจิตใจของตนให้สะอาดผ่องใส ไม่ซักซ้าย ลังเลในการตัดสินใจที่จะทำดี หลีกหนีไม่ออกจากความชั่ว หลีกเลี่ยงหรือพยายามทำผิด ทำชั่วให้น้อยที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ลงมือเรียนรู้และศึกษาธรรมให้ถึงเนื้อแท้ของธรรม ลงมือปฏิบัติตัวโดยความพอใจ ขยันหมั่นเพียร เอาใจฝึกใจในการปฏิบัติ ดูกายดูจิตไม่วางธุระของตน พยายามใช้ปัญญาคิดค้นพิจารณาถึงเหตุถึงผล ให้เห็นภายในกาย จิตในจิต โดยไม่จำเอียงหรือมีอคติ วัดตนเองของมาให้เห็นให้ชัดเจน มิใช่ไปวัดดูคนอื่น เพ่งโทษผู้อื่นจนลิมดูใหญ่ ให้เห็นอยู่ที่เกิดขึ้นภายในตนทั้งทางกาย วาจา และใจ มิฉะนั้นจะเป็นการเข้าผิดวัดและวัดผิด เป็นการปิดทางเข้าวัด ปิดประตูทางที่จะก้าวเดินไปสู่ความเจริญคืออริยมรรค อริยผลของตนโดยสิ้นเชิง

วัดคนเข้าวัด

สำหรับผู้เข้าวัดดูก มิใช่วัดผิดและผิดวัด ก็จะเกิดมีคุณลักษณะอย่างหนึ่งติดอยู่ที่ใจ เรียกคุณลักษณะพิเศษนี้ว่า “วัตร” วัตรของคนเข้าวัด จะประกอบด้วยทาน-การให้ มีความยินดีที่จะช่วยเหลือและลงเคราะห์ผู้อ่อนอยู่เสมอตามกำลังของตน ไม่ว่าจะเป็นกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติ ปัญญา ศีล-ความสำรวมระวัง ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น ด้วยกาย วาจา ใจ จนเกิดเป็นความสงบ เย็นแก่ตน ครอบครัว สังคมและส่วนรวม ภารนาความมองของจิตใจ ซึ่งก่อปรัตติและปัญญา เป็นใจที่เฉลี่ยวฉลาด รู้เท่าทัน อารมณ์และความคิดต่างๆ และควบคุมให้เป็นไปในทางที่ดี รู้เห็นเรื่องราวต่างๆ รอบตัวตามสภาพธรรม ตามความเป็นจริงได้ วัดของคนเข้าวัดเป็นอย่างนี้

พระดีที่น่าเคารพ

ปกติเวลาเราไปไหว้พระสุปภิปันโนหรือพระที่ทรงคุณธรรม บางครั้งมักจะมีการขอให้ท่านช่วยอธิษฐานจิตวัตถุมงคลที่นำไปผู้เขียนและคนของคุณที่ท่านมีสุขภาพดีอารมณ์แจ่มใสจึงขอให้ท่านทำให้มีครั้งหนึ่งผู้คนไปกันมากของที่จะให้ท่านอธิษฐานเมื่อถอยไปทางรวมกันไปเมื่อท่านอธิษฐานเรียบร้อยแล้ว หลวงพ่อพูดขึ้นว่า “เจอดีหดาย ๆ องค์พระนั้น แต่องค์นี้เป็นพระดีมาก” ท่านซึ่งเป็นลูกศิษย์ขององค์นี้ เมื่อผู้เขียนหอบมาถู จึงกราบเรียนท่านว่า “ก็เป็นลูกศิษย์ขององค์นี้ ใจกลางครับ ที่ทางวัดเขาทำให้บูชา” หลวงพ่อท่านจึงรีบตอบว่า “เอ้าช้าไม่รู้ ทำไว้จะเลิกเลยมองไม่เห็นว่าเป็นองค์ไหน” มีลูกศิษย์อีกคนจึงถามท่านว่า “ทำไม่หลวงพ่อจึงรู้จะครับ” ท่านจึงตอบว่า “ข้าก็ไม่รู้เพียงแต่มีความรู้สึกพิเศษ แก่ความอาขาวร์เชาดูดีกว่า” หลวงพ่อท่านเลี่ยงมาให้ผู้เขียนตอบแทน แต่ผู้เขียนได้เตรียมไม่ตอบอะไร จนเมื่อลาหลวงพ่อกลับจึงตอบให้ฟังว่า “หลวงพ่อท่านคงมีเมตตาที่เห็นพากเราทุกคน เคราะห์ท่านแล้วไม่สงสัยท่านท่านจึงบอกอย่างนี้ก็ได้ อีกอย่างหนึ่งคงมีแสงสว่างจากพลังจิตใจในคุณพระที่ท่านอธิษฐานไว้ ไปปรากฏที่หลวงพ่อ ก็ได้ อะไรก็คือทั้งนั้นแหล่ะ”

เรื่องของพระดีที่มีคุณธรรมนี้ หลวงพ่อท่านเคยบอกผู้เขียนว่า “เวลาที่ไปไหว้พระองค์ในนักตาม ถ้าผู้ที่ทำให้เงินแล้วจะรู้ได้ เพราะท่านจะมีที่อยู่ของท่านเฉพาะ ถ้าองค์ในน้ำเรานั้นอยู่ในที่ของท่านแล้ว องค์นั้นแหละพระดี ข้อสำคัญต้องทำให้เงิน หรือเวลาแก่ไปเจอกับพระองค์ในนักตามเอามือแตะภาพท่านทำใจเยย ๆ ถ้าชื่น (ปีติ) มาถึงนั้นแสดงว่าองค์นั้นดี”

คำบูชาพระ

นะโมพุทธายะ พระพุทธ ไตรรัตนญาณ
มณีพรวัตน์ สีสະหัสสະ สุธรรม
พุทธิรัมโม สังโม ยะราพุทโມนะ
พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา
อัคคีทานัง วะรังคันธัง สีวัลจามหาเกรง

อะหังวันทามิ ทุระโต
อะหังวันทามิ ชาตุโย^๑
อะหังวันทามิ สพพะสิ

พุทธิรัมมะ สังฆะ ปูเชมิ

ผู้เขียนเคยนำรูปของสมเด็จพระสังฆราช (อธ.) วัดสระเกศไปให้ท่านอธิชฐานจิต พอหลางพ่อท่านแต่รูปท่านบอกว่า “องค์นี้เป็นพระดี มีบารมีสูงมากพอ กับหลวงพ่อ โควัตระนั่ง จะมากกว่าเดียวด้วย ถ้าแก่ไม่เชื่อลองจับดูก็ได้”

ผู้เขียนรับตอบท่านว่า “ไม่ละครับ เพราะผู้เขียนรู้ด้วยตัวเองดีว่าคุณธรรมของเรายังน้อยนิด บางมีของเรายังไม่เท่ากับหนึ่งในล้านส่วนของเศษละองธุลีพระบาทของพระโสดาบันเลย แต่อย่างไรก็ตามผู้เขียนรู้สึกชาบชื่นในองค์หลวงพ่อมากที่ท่านมีเมตตาสั่งสอนเพื่อให้ความรู้และความกระจ่างกับลูกศิษย์”

สากจุชา ปัญญา เวทิตพุพ
ปัญญารู้ได้ด้วยการสนทนากับพุทธพจน์

